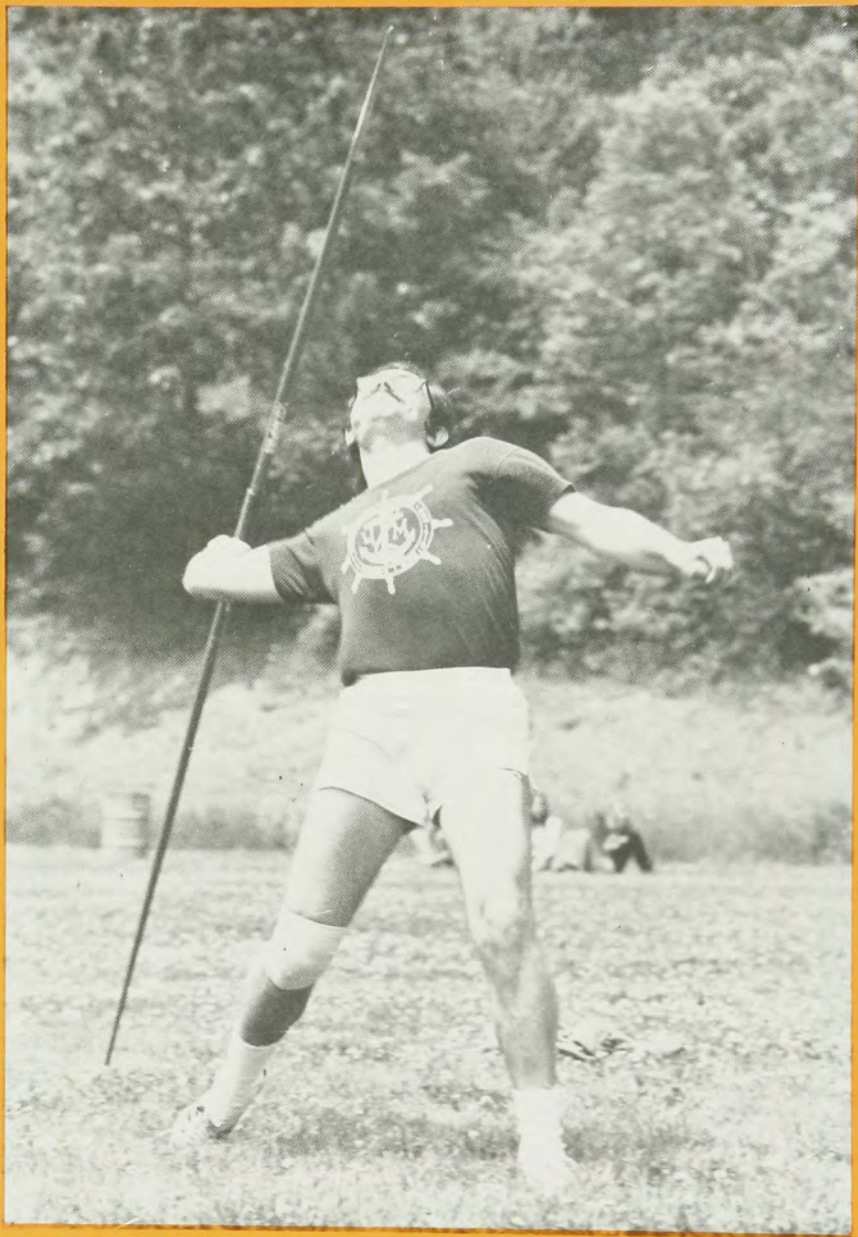

ЛИПЕНЬ — СЕРПЕНЬ

1975

JULY — AUGUST

ЮЖАК

М.

Нашим журналам - "Юнак" і "Готуйсь" грозить велика небезпека, яка може заважити на їх існуванні. Контроля Поштового уряду Канади ствердила велику заборгованість післяплатників наших журналів. Згідно із законом Поштового уряду Канади, привілей висилки журналу за зниженою оплатою т. зв. другою класою відноситься тільки до тих, які внесли свої передплати у трьох місяцях після її започаткування.

Сподіємося, що довжники наших журналів негайно зареагують на цю вимогу і не захочуть наразити Пластове видавництво на непосильні нам видатки, зв'язані із втратою другої класи, а з тим викликати загрозу його існування.

Адміністрація журналів "Готуйсь" і "Юнак"

УВАГА! УВАГА! ЗМІНА АДРЕСИ ПЛАСТОВОГО ВИДАВНИЦТВА

Повідомляємо, що з 3. 5. 1975 р. адреса редакцій "Готуйсь" і "Пластового Шляху" та Адміністрація цих журналів і "Юнака" тепер така:

**2150 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada
Tel.: (416) 769-7855**

ПЛАСТОВА КРЕДИТИВКА в Торонті

на корисних умовах

- дає **ПОЗИКИ**
та
- приймає **ОЩАДНОСТІ**.
- Пластова Кредитівка міститься у Пластовому Домі в Торонті.
- **Урядові години:**
вівторок і четвер 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.

**Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 21, Ont.
Phone: 769-9998**

**Пластуні і Пластунки в Торонті!
СКЛАДАЙТЕ
СВОЇ ОЩАДНОСТІ
у Пластовій Кредитівці!**

Річна передплата: США і Канада — \$9.00; Австралія — 5.50 австр. дол; Австрія — 100 шілінгів; Аргентина — 10.00 пезів (нових); Бельгія — 150.00 бел. франків Велика Британія — 2.00 фунти; Італія — 2,000 лірів; Німеччина — 12.50 нім. марок; Франція — 15 франц. франків.

Ціна одного числа: у США і Канаді — 90 центів.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada Tel.: (416) 769-7855

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada — Canada.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave, Babylon, N. Y. 11702, U.S.A.

Second class mail registration number 2185 ● Printed by Kiev Printers Ltd., 860 Richmond St. W., Toronto 3, Ont

ЮНАК

"Юнак" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видає Головна Пластова Булава.

ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1975 Ч. 7-8 (143-144)

РІК XIII

Інтернаціональне стандартно-серійне число, 0044-1384

Редагус колегіа

Головний редактор:

пл. сен. Ольга Кужмювич.

Члени редакційної колегії:

ст. пл. Уляна Близнак,

пл. сен. Тоня Горохович.

гетм. вірл. Ксеня Одежинська

ст. пл. Юрій Павлічко,

пл. сен. Олександра Юзенів

ЗМІСТ

2 Гутірка з юними друзями	Подруга Гребля
3 Лист Начального Пластуна до юнацтва	Ю. Старосольський
Дорога (вірш)	М. Сагайдак
4 Ріками тихими... (пісня)	Парасілюс
5 Дума про зорі	**
Тополя	А. М'ястківський
6 Як три зернятка української пшениці	
збагатили Канаду?	Т. Г.
7 Молоде перо:	
І сходить сонце...	Н. Ретька
Фантазія	У. Суська
8 Водний табір — 1974	А. Юзенів
9 Індійська легенда про водопад Ніягара	Д. Даревич
10 Пластовий загін "Червона Калина"	**
Співаки	Б. Чехут-Марко
11 Успіхи наших друзів:	
Ліда Пашковська-Костинюк	Братчик Славко
Андрій Ігор Ренер	О. К.
13 Зміни приписів про пластовий однострій	**
16 Пластуні! Пластунко! заклик вписуватися	**
до табору	**
17 Що читати? "Борці за правду"	Горчинський
18 Юрковий великий добрий вчинок	А. Винницький
19 Допомагаймо іншим!	Уляна П.
20 Кримський заповідник	К. Одежинська
21 Українська школа в Нью-Йорку	В. Коваленко
Айстри. Жоржини (вірші)	Л. Ю.
22 Далекий Україні (вірш)	О. Лятуринська
Куток філателіста	Б. Г.
23 Робите знімки для "Юнака"? Цьвір	Ю. Олійник
24 Хроніка	**
Урядове оголошення	Б. Коваль
Список датків на пресфонд, Список дарункових передплат	

● Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямками та вимогами юнацького віку читачів.

● На обкладинці: "Чорноморець" під час змагань, — мет ратищем.

● Ілюстратори цього числа: пл. сен. Дарія Даревич, пл. юн. Богдан Коваль, Юрій Олійник, пл. сен. Володимир Пилипенко-Гарпун.

ЯК ПРОВОДИТИ ДНІ ЛІТНЬОГО ВІДПОЧИНКУ?

*«...втрачені хвилини то ніби пустоцвіт.
Страшно, коли в людини все життя —
пустоцвіт».*
(Василь Сухомлинський)

Дорогі Юні Подруги і Друзі!

Знаю, як Ви чекали кінця іспитів і навчання у школі, бо ж довкола така краса, повно квіття, зелені — розквіт весни!.. Більшість із Вас проводитиме свої вакації хоч частинно в таборах, оселях, у подорожах чи в тиші родинних літниць над водою. Матимете стільки можливостей збагатитися новими враженнями, переживаннями, думками!..

Ось читаю “Сходить сонце...” Наді Ретьки (дивись далі у цьому числі “Юнака”). Зустрівшись на самоті з красою сходячого сонця, вона відчувала, що в неї вирости крила, вони несли її душу в простори, будили прагнення краси, любови до природи й життя. Інша школярка признається, що, прочитавши серед дерев “Лісову пісню”, Мавка стала їй близькою і зрозумілою, і її присутність вона відчуває з того часу при кожній зустрічі з лісом, з квітами, з плесом задумливої річки, що їй хочеться добро робити іншим. Читаючи “Кобзаря” серед природи, школярка щойно тоді збагнула чар Шевченкової поезії, зрозуміла спонуки, які надхнули поета описувати красу природи. Наталка, яка їхала поїздом і дуже не радо читала книжку, щойно тоді “засмакувала” у ній, коли з поїзду вона побачила схід сонця у степу й юнака, який ішов йому назустріч. Вона піддалася також чарові краєвиду, знайшлася сама у тих обставинах, що й герой твору. Місця у книжці, де був опис реакції героя на красу степу, дівчина перечитала кілька разів.

Я могла б наводити Вам безліч подібних моментів із свого життя і життя юнацтва. Незабутні ті літа, коли в домі моїх батьків гостили мої товаришки і товариші. Ми співали довгими годинами, дискутували, читали, працювали в городі, ходили на прогулянки. Але найулюбленішим моїм відпочинком були години читання книжки, лежачи в борозні се-

ред квітучої конюшини чи гречки, або коли любувалась блакиттю неба, дивовижними формами хмар, слухала симфонії поля чи роздумувала над вічними загадками всесвіту, безконечності й вічності. Поринаючи тоді в спомини дитинства, я переживала ще раз ті особливі хвилини, коли уява переносила нас, дітей, у казковий світ, і ми себе почували русалками; вдягали білі сукенки, розплітали волосся, обвішувались вінками з волошок і куколою й гасали цілими ранками по полях і луках, купаючись у безмежній красі довкілля.

Коли бачу, що багато з Вас не хочуть відпочивати, рвуться заробляти гроші (навіть коли вони Вам неконечні), коли чую, що, мовляв, набридли Вам уже родинні літництва, і перебування у них Вам нудне, дивуюся, хочу Вас розуміти... Знаю, Вам хочеться мати свої гроші. Але нащо Ви їх використаєте? Ощадності? На яку ціль? Корисно було б подорожувати, відвідувати оперу, театр, набути корисні книжки, щось з мистецтва, пожертвувати на добру справу. Хотілося б переконуватись, що так воно справді. Але мені відомо, що гроші Ваші будуть в ресторанах, у Ваших гардеробах, розтратите на білярд, на папіроси, можливо навіть на щось гірше, що руйнує здоров'я. Коли учителі по вакаціях у школі просять Вас розповісти про враження з літа, Ви нічим відпочинку згадати не можете, враження з літа сірі й нецікаві. А Ваша юнацька душа потребує здорового корму, Ви повинні були переживати красу природи, щасливі юні поривання, відчувати такі особливі стани душі, про які пише Надя.

Співжияючи з людьми, Ви побачите красу людських характерів, звернете увагу на їх добру поведінку, але поруч з цим зустрінете нещастя, вражатиме Вас жорстокість, неправда, і всяке інше зло. Не оминайте нагоди допомогти потребуючим, беріть приклад з добрих людей, оминайте злих. Взаємини з людьми — це школа життя, жива книга, але тільки тоді, коли вглиблюємося у суть життя, коли маємо глибоке бажання бути приятелями людей, коли допомагаємо їм. Про це так гарно пише Ксеня Одежинська (дивись далі в “Юнаку”). Дбайте про квіти свого юного життя, щоб не було воно у Вас пустоцвітом у дорослому віці.

Ми ще повернемося до цієї теми в майбутньому. Прошу озвіться на цю тему! Чекаю!
Скоб!

Подруга Гребля

Начальний Пластун

Дорогі Друзі!

Коли ми недавно святкували "Свято Матері", я пригадав собі мою розмову з нашим першим Начальним Пластуном Сірим Левом, ще у Львові сорок п'ять років тому. Він мав ідею, яку хотів увести в життя в Пласті. Пригадую, як він говорив:

"Ми всі святкуємо День Матері; але чи повинні ми відзначити окремо Пластову Маму? Подумайте: є в нас мами, у яких удома неначе цілий рік відбувається пластовий табір: їх діти пластують цілий рік, їхні товариші в них день-у-день на сходах або відвідинах; в їх кімнатах переховується повно пластового знаряддя, шатра, казани, свої й чужі однострої, там робітня, в якій треба чистити, латати, а це все забирає дорогий час, місце, заваджає... а вони з усміхом терплять це, працюють, шиють, виряджають у дорогу, вітають брудних і втомлених з дороги — все з любови до своїх дітей, до пластової молоді, до Пласту. Чи не повинні ми відзначити кожного року особливою відзнакою "Пластову Маму"?"

Ця наша розмова відбулася на весні; восени того ж року польська влада розв'язала Пласт на наших землях під Польщею. Ми не могли виконати пляну. Але я добре пригадую цю розмову з Сірим Левом. І добре пригадую, що мені стала перед очима наша

мама і я думав, що може це саме її він мав на думці... Бо зовсім так було у нас: трое пластунів у хаті, кожне в іншому курені, кожне до іншого табору... казани й шатра в комірці... Але я певний, що майже кожний з нас, з ким говорив про те Сірий Лев, мусів подумати про свою маму. Бо такі наші мами; і такі — хоч в інших обставинах — є вони й сьогодні.

Може, ми повинні відновити ідею Сірого Лева про День Пластової Мами. Але покищо в мене до Вас прохання: коли будете вибиратися до таборів, на мандрівку, коли прохатимете маму випрати однострій, позашивати, що треба, і спекти щось добре на дорогу, і коли будете бачити усмішку на її обличчі, що відбиватиме Ваше щасливе хвилювання, а може й прихований за тою усмішкою неспокій і тугу перед розлукою, то подумайте, що це все з великої маминої любови до Вас, з глибокого бажання, щоб Ви були щасливі... І як будете прощатись, не забудьте сказати їй, або бодай дати їй відчуття, що Ви знаєте про це і вдячні за це. Бо я знаю, що Ваша вдячність буде для неї більшою нагородою чи відзнакою, чим ми, пластова організація, можемо їй дати.

Щасливого таборування, щасливого пластування.

С к о б !

Ваш

Ю. Старосольський, НП

"УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК" — В. МОРОЗОВІ

Балтімор (УІС "Смолоскип"). В "Українському віснику", випуск 7-8, весна 1974 року, опубліковано сім патріотичних віршів Максима Сагайдака. Серед цих віршів один — "ДОРОГА", присвячений Валентині Морозові; його подаємо нижче в цілості.

ДОРОГА

Присвячую
Валентині Морозові

Я каятись не буду,
Що вибрав шлях колючіший від терну,
Ні слави, ані похвали не хочу і не жду,
І байдуже мені, що може до овиду не дійду
Під тим хрестом важким.
Знекровлений на півдорозі упаду;

Бо твердо знаю:

Одні впадуть —

Піднімуть інші —

понесуть.

Щоб мученик-народ

Здобув квітуче майбуття —

Не заважаюся віддати життя,

Щоб смерть моя

Влилась краплиною життя

У невмирущий організм народу,

В його неспинному бігу до щастя і свободи.

Тож не страшні:

Холодної Мордовії сніги

І сірої "Владимирської" кам'яні мішки —

Бо щастя досягнув,

Секрети поступу збагнув.

12. I. 73

Максим Сагайдак

РІКАМИ ТИХИМИ...

ANDANTINO VELOCE

СЛОВА І МУЗИКА: ЮСТ-А (ПАРАСІЛЮСА)

РІ-КА-МИ ти-хи-ми ВО-ДА-МИ, ВО-ДА-МИ ГЕН ПО ПО-ЛІСЬ-КІЙ ЗЕМ-ЛІ

ГНА-ЛИСЬ ПІД ВІТ-РОМ ТА ВСЛІД ЗА ПРИ-ГО-ДА-МИ НА-ШІ В'ЮН-КІ КО-РАБ-ЛІ.

ГНА-ЛИСЬ ЗА Ю-НИ-МИ МРІ-Я-МИ, МРІ-Я-МИ, ГЕН ВЗА-ЧА РО-ВА-НИЙ СВІТ.

МАВ-КА ДЕ КЛИ-ЧЕ І ДЕ НАД О-БРІ-Я-МИ, ЧАП-ЛЯ ЗНІ-МА-ЄТЬ-СЯ В ЛІТ.

МАВ-КА ДЕ КЛИ-ЧЕ І ДЕ НАД ОБ-РІ-Я-МИ ЧАП-ЛЯ ЗНІ-МА-ЄТЬ-СЯ В ЛІТ.

Чи знаєте цю пісню? Якщо ні, то маєте нагоду вивчити її у таборі та заспівати авторові. Редакція

Ріками тихими, водами — водами
Ген по Поліській Землі
Гнались під вітром та вслід за пригодами
Наші в'юнки кораблі.

Гнались за юними мріями — мріями
Ген в зачарований світ,
Мавка де кличе і де над обр'їями
Чапля знімається в літ.

Ночі під небом, під зорями — зорями
Пахнув п'яний очерет,

Дні повні сонця і дні грізні бурями,
Простір, що кликав вперед...

Десь там далеко, за морями — морями,
Де на нас ждуть кораблі,
Ждуть нас під вітром, під сонцем, під зорями
На українській землі.

*) Парасілюс — це курінний псевдонім Начального Пластуна, пл. сен. Юрія Старосольського.

*) ЮСТ — це скорочення прізвища Начального Пластуна, якого він уживав у своїх статтях, репортажах тощо.

ДУМА ПРО ЗОРІ

Це дуже стара історія: він і вона. Тільки він — Небо, а вона — Земля.

— Покохай мене, — просило Небо.

Та серце Землі мовчало.

— Покохай мене. Ти — найкраща в світі.

— Ні. Сонце краще від мене. Чому ти не просиш кохання в Сонця?

— Що ти! Кохання Сонця! Воно може спалити.

— Тоді в Місяця.

— Місяць холодний. Він не вміє кохати.

— А Зірки? Які вони гарні й таємничі.

— Вони далекі й недоторкальні. Не кажи мені про них. Я хочу твого, земного кохання.

Небо марило Землею. Небо пестило її блакитними обіймами. Зігрівало її соняшними променями. А одного дня Земля устежила, що Небо сходить слізьми.

І серце Землі сповнилося новим, невідомим їй доти почуттям. Земля відповіла Небу.

Від їхнього кохання народилися діти, яких Земля назвала Людьми.

Підросли діти Землі й відчули, що тісно їм у материній оселі. Їх кликали простори Всесвіту, їх запрошували до себе Зірки.

Тільки Небо не дозволяло їм покинути матінку Землю.

— Не потрібні вам Зірки. Вони далекі й недоторкальні.

А діти Землі мріяли про Зорі.

Сердилося Небо, і гримів грім, і блискавки краляли темряву ночі.

Настав час, коли Люди не зважали на гнів Неба. Вони стали дорослі.

— Не пускай їх од себе нікуди, — просило Небо Землю. — Вони полетять і не повернуться назад.

Але Земля вірила в Людей. Хіба не передала вона їм свою силу і міць!

— Не забувай, — казала вона Небу, — вони не тільки мої, а й твої діти. Чи їм боятися літати? Не ставай їм на перешкоді.

І розступилося Небо, даючи дорогу своїм дітям. Гордим, щасливим поглядом проводжала їх Земля. А назустріч їм таємничо й привітно всміхалися Зорі.

Та це вже нова історія.

ТОПОЛЯ

Буря з дощем, як скажена, гриме, вие, чує віти живі.

— Змету-у-у! В три погибелі зігну! Змету-у-у!

Глід колючий карлючиться, гнеться, тупиться до землі, нітється.

— Я теж дерево... Але навіщо ставати на прю?

Він гадюками в'є своє чорне покручене віття і боязко знову шепоче:

— Ми всі проти бурі — ніщо... Ми ніщо...

А тополя струнка на крутому валу гордо в небо стримить, наче бурі навстріч виступає. Гне їй стовбур гроза, рве верхів'я гроза, ломить віти гроза. А вона лиш гуде і дзвенить. Як хитнеться, то разом із землею.

— Зігнися, приляж, скоцюрбся чи покір-но вклонись... Хай буря промчить над тобою, бо зламає усю... Будь обачна... — шепоче їй боязко глід

— Я корінням в землі, — одвічає тополя. — Воно темряву й ношу тримає важку — стопудові намоклі пласти, воно корчиться з болю. То за нього я мушу стояти.

— А як зломить?

— Нехай зломить! Зіпнеться пагіння нове, бо коріння безсмертне. За нього я мушу стояти. Воно поїть мене. Воно мені силу дає.

— От дурна... Ми з тобою — дерева... Мої корені також у землі. А я гнусь — і нічого, живу. Хай коріння як знає. Воно мусить мене годувати, бо я глід, а воно — лиш коріння.

Буря з дощем, як скажена, гримає, віє, свистить... Відчахнула гілляку тополі. Ющить, бризкає зелена кров...

Глід замовк. Впав листками в намул. Вєсь у себе ввійшов і скарлючивсь в поклоні.

А тополя стоїть. Як хитнеться — то разом зі всею землею.

Андрій М'ястківський

ЯК ТРИ ЗЕРНЯТКА УКРАЇНСЬКОЇ ПШЕНИЦІ ЗБАГАТИЛИ КАНАДУ?

Давид Файв — фермер у Канаді просив свого приятеля 1843 року привезти йому з Європи зразки насіння пшениці, щоб він міг вибрати й розмножити такий гатунок, який найшвидше дозріває. Але приятель пригадав собі про пшеницю у поворотній дорозі, якраз тоді, коли побачив у порті Глезко, що з пароплава вивантажують пшеницю. Він випросив для себе одну квартиру.

На весну фермер Файв посіяв те насіння на грядці близько хати. Пшениця була озима, вирости тільки три зернятка. Вони були далеко одне від одного, і треба було дуже пильнувати, щоб ні одне не пропало. Проте, кодова посягла на один колосок. Щастя, що господиня вчас її відігнала й охоронила два інші.

Два колоски вирости щасливо й дозріли на 10 днів раніше, як інші гатунки пшениці

в Канаді. Файв зібрав з колосків 40 зернин і зберігав їх як великий скарб. Із сорок зернин за три роки був уже буншель пшениці. Фермера зацікавила нова пшениця. Вона була червона і швидше дозрівала. Почав розвідуватись про корабель, яким ця пшениця прибула до Канади. Виявилось, що він був з Австрії, а пшениця виростала на Поділлі в Галичині.

Фермер назвав її "Ред Файв" (Червона Файв); в 1876 році вона поширилася поміж фермерами на Заході Канади. Там дозрівала вона за 4 місяці.

Зацікавився уряд Канади нею і доручив агрономам робити з нею схрещення, щоб виплекати такий гатунок, який дозрівав би якнайшвидше і був відпорний на ржу. Досліди провадили д-р В. С. Сандерс, а згодом його син Чарлс, який, схрестивши подільську пшеницю з одним родом пшениці з Індії, в 1904 р. виплекав новий рід пшениці "Маркіз". Ця пшениця дозріває за 100 днів, вона відпорна на ржу. Нічого дивного, що вона швидко поширилася по всій Канаді, а за 25 років, у 1929 р. було її в Канаді вже 80% усього пшеничного збору.

Коли згодом почали емігрувати до Канади українські хлібороби, вони везли із собою також і різне насіння. Наукові дослідження продовжувалися. У них брали участь також і українські агрономи. Великі осяги у ділянці боротьби з бур'янами серед збіжжєвих культур мав відомий науковець Тиміш Павличенко.

Українські хлібороби в Канаді спричинилися великою мірою до розвитку сільського господарства цієї країни. Учителі, навчаючи дітей фермерів, знали, що їм треба дати також і практичне знання з ділянки сільського господарства, тому вони закладали при школі городи й навчали практичної агрономії. Згодом ці учні здобували в Канаді багато перших місць за вирощення збіжжя, городини на світових виставках. Для прикладу цікаво згадати, що на міжнародній виставі у Чикаго в 1939 р. на 15 нагород дві перші за овес і ячмінь та 7 інших здобули українці, у 1940 р. 2 перші нагороди знову за овес і ячмінь і 11 інших мали наші господарі. У 1941 р. нагород за овес на міжнародній виставі було 16, а в тому 11 з них здобули українці. "Королем" вівса називали тоді Василя Складана (23 роки). Павло Павловський, Ілля Ластівка виплекали найкращий ячмінь, вони також були відзначені на цій виставі.

Молоде перо

І СХОДИТЬ СОНЦЕ...

Надходить тепле, безжурне літо. Але весна ще далі панує і в кожного розбуджує якісь спомини з минулого літа. І в мене весна пробудила один милий спомин, яким я хочу з вами поділитися.

Було це в таборі. Я була сестричкою. Я вже давно їжджу на цю оселю, але ще нічого такого ніколи не пережила.

Вже був другий тиждень табору. Я пробудилася серед ночі і не могла знову заснути. Зауважила, що надворі вже ясніло. Я встала, одягнулася й тихо вийшла надвір, так щоб нікого не збудити.

Над горами сонечко виставило своє веселе личко, і його промені освітили ціле небо. Небо було ясенорожеве, а хмаринки червоніли від раннього світла. Пташки всюди співали, ніби хотіли, щоб усі пробудилися і оцінили цей ранок. Роса покривала кожну стеблину трави і в сонці блищали, як кришталеві коралики, загублені в траві якоюсь дитиною.

Я пішла стежкою над мочари. Ліс тут густий, і тільки де-не-де сонечко, яке вже було вище на небі, всміхалося до мене. Земля покрита оксамитним зеленим мохом, на якому аж хочеться лягти й спати. Вже ближче мочарів, ліс рідшає. При берегах цвітуть ромашки.

Раптом щось дивне сталося. Я відчула, що щось мені виросло на плечах. Крила. Намагаюся літати, але не можу. Почуваю себе прикріпленою до землі. Дивлюся на ноги, а з них виросли довгі корені, які вплітаються в землю.

За хвилину все щезло — і крила, і коріння, і я залишилася такою, як була завжди. Осталися мені моя любов до природи і до життя, які мене ніколи не покинуть.

Бажаю всім такого ранку й таких щасливих переживань. Бо крім того, що я пережила один з найкращих моментів на світі, я себе віднайшла в природі. І хоч я живу в місті, де ростуть хмародери, а не дерева — знаю, що в лісі, серед природи, залишилася моя душа.

Пл. вірл. Надія Ретька

ФАНТАЗІЯ

Сумерк... Це хвилинка, яка відділює день від ночі, життя від смерті.

Небо... Чи це сон, чи це мрія? Кольори неймовірні, але правдиві. В тому небі живе кожний колір, який може існувати і який колись існував.

Озеро... Спокійний шовковий килим. Вода і скелі продовжують розмову, яку давно тому почали.

Хмари... З-за обрію знаходять чорні, недобрі хмари. Це хмари — це симптоми війни. Та війна не має права порушувати спокійної розмови озера ні Божого малюнку природи. У тих хмарах живуть золоті ниточки скорострілів. Золоті рушніці творять лискавки, які переплітаються поміж неприхильними хмарами. Але вони надходять чимраз ближче, стають більшими і могутнішими та нищать усе, що стоїть на їх дорозі.

Візерунок... Рідко бачиться таке диво природи, бо навіть Богові важко таке чудо часто створити.

Людина... Мріє... а мрія, як білі платочки снігу, такі чудові, а так швидко тануть.

Сумерк... Це живуча фантазія.

Пл. розв. Уляна Суська,
18-ий Кур. УПЮ-ок ім. О. Пчілки

(Допис нагороджений другою нагородою на 7-ому конкурсі дописів у Пластовій Станції Нью-Йорк).

Усі були зібрані на березі в гурмі. З моторівки вийшов друг, роздав усім весла і спитав, хто вже був у таборі. Тих він відділив, а решті казав сісти в канойки, пальцем показав напрям табору, знова вліз у моторівку і від'їхав. Таке було привітання у морському таборі.

Крізь нічну мряку їде залога дроворубів. Ідуть у тихий ліс і шукають дров. Навантаживши його в човен, сідають у прив'язану канойку і починають зимну і страшно неприємну їзду до таборової кухні, де кухонна залога вже почала працювати над сніданням. Незадовго чути свистки на вставання до руханки...

Молодша частина учасників табору сидить спокійно при обіді, коли раптом чується крик! Ген далеко, на горизонті, здається, щось діється, якийсь рух на воді!!! Всі підвелися, вдивляються, чекають. Аж за якийсь час видно, що це найстарший загін старшої групи. Минає ще якийсь час, і тоді видно решту загонів, розкинутих по озері. По одному вони припливають до острова і починають усім розповідати, які то пригоди вони мали на прогулянці.

Цілі два тижні не було дощу. Погода була суха — у протигагу до перших трьох днів табору, коли дощ лив без перестанку.

Весь виряд був складений на березі острова і чекав на учасників, які канойками мали за якийсь час відвезти його на сушу. Булава із

Таборування на водному таборі. Фото: ст. пл. гребець Ю. Кузьмович

“закриттям” поспішала, бо головний метеоролог (це був компетентний Чорноморець), хоча вживав тільки найпримітивніші методи погодознавства, був певний, що на прощання погода пришле нам бурю. Хмари вже закривали ціле небо і летіли всіма сторонами. Звідки приїде буря — ми не могли догадатися.

Булава вже роздавала посвідки табору і здобутих уміlostей, коли на однім боці озера вода почала мінятися. Це дощ уже досягнув озера, і можна було бачити, як по ньому сунула буря. Страшно було стояти безпомічно на березі і знати, що нічого не можна на це по-

радити, тільки чекати на неминучу катастрофу. І аж тоді, коли вже ціле озеро було вкрите дощем, учасники оприютіли, збудились і швидко почали накривати виряд і... себе. Всі втікли в ліс і хотіли чекати, аж буря пройде. Але чекати не можна було — не було часу. До вечора на острові не повинно залишитись навіть знаку, що там були колинебудь пластуни. Треба було виїжджати, і всі почали влізати в канойки. Озеро було бурхливе, і не легко було канойкувати проти хвиль і вітру. Тих, що не могли дати ради, тягнули моторові човни.

Пл. розв. Андрій Юзенів

(Допис нагороджений 3-ою нагородою на 7-ому Конкурсі Дописів у Станиці Нью-Йорку)

А ЩО ВИ НА ЦЕ???

Дорогий “Юначе”!

Ми, гурток Барвінок із 4-го кур. ім. Ольги Басараб у Філядельфії, не думаємо, що то справедливо, що ми і інші прихильниці не можемо голосувати в курінних виборах.

Ми — юначки такі самі, як старші юначки; різниця полягає тільки в віку. Ми також повинні мати змогу сказати, чи юначки будуть відповідні на якомусь пості, на який їх вибирають, чи ні.

Гурток “Барвінок”, Філядельфія

ІНДІАНСЬКА ЛЕГЕНДА ПРО ВОДОПАД НІЯГАРА

Давно, дуже давно серед індіанського племені Сенека засватав один старий чоловік молоду і вродливу дівчину. Дівчина не хотіла виходити заміж за старого, але її батько наполягав. Не знаючи, що робити, дівчина одного дня вскочила у свою байдарку і поплила бислою водою ріки Ніагара.

— Краще вмерти, як виходити заміж за старого і нелюбого чоловіка, — думала вона.

У печері за пінистою водою Ніагари жив Громовик — славний вождь дощів і хмар і оборонець урожаю. Громовик був опікуном людей Сенека, і коли він побачив байдарку, а в ній сумну дівчину, затривожився, бо знав — ще хвилина і її човен розіб'ється об скелю, дівчину ж проковтне запінена ріка. Громовик розпростер крила і полетів рятувати дівчину.

З того часу дівчина проживала в його печері. Громовик навчав її життєвої мурости — чому, наприклад, люди її племені вмирають від гарячки.

— Велика потвора-гадюка лежить під землею села Сенеків, — казав, — вона вилазить серед ночі і затроює всі джерела, щоб люди хворіли й вмирали. Це тому, що потвора живиться людьми і не може дочекатися, щоб вони вмирали природною смертю.

— А як можна позбутися потвори? — запитала дівчина.

— Люди мусять покинути оселю і переселитися над Велике Озеро.

Дівчина жила з Громовиком доти, аж поки не помер старий чоловік, який її посватав.

— Тепер ти можеш безпечно повернутися додому, — сказав Громовик, — і повчи людей того, про що я тебе навчав.

Дівчина все запам'ятала і розповіла своїм людям. Вони перенеслися над Велике Озеро. Деякий час всі жили щасливо. Жадні хвороби не навідувалися до нового села.

Але несподівано люди знов почали хворіти і вмирати від надто високої гарячки.

— Це робота потвори, — сказав Громовик.

Однієї ночі він бачив, як потвора повзла під землею до нового поселення над Великим Озером. Коли потвора зблизилася до потоку в селі, Громовик вдарив у неї громом. Гуркіт розбудив усіх людей, але потвори не забив.

Тоді Громовик вдарив її ще раз, ще і ще — кілька разів. Нарешті потвора простягнулася і лежала забита. Вона була така велика, що коли індіанці її розтягнули, то вона простяглась на віддаль 20 летючих стріл з лука. Індіанці зісунули її в ріку Ніагара і чекали, щоб вона попливла за течією.

— Потвора виглядає, як гора, — казали люди. — Чи зможе вона пропливти між скелями?

Коли велетенське тіло потвори припливло до просмику поміж скелями, воно застрягло і не рухалося. Вода піднеслась поверх тіла і полилась великою каскадою вділ. Тягар тіла мертвої потвори натискав на скелі, аж поки не зісунув їх у велике півколо.

Ніколи більше не появлялася недуга гарячки серед племені Сенека. А водопад у формі великого зігненого лука залишився досьогодні на ріці Ніагара і ще далі нагадує індіанцям про їхнього приятеля й оборонця — Громовика.

З індіанських легенд Канади Елли Елізабети Кларк переклала пл. сен. Дарія Даревич.

● Постійно потрібні пожертви на дарункові передплати для неспроможних юнаків і юначок, особливо з європейських і південно-американських країн. Вони бажають діставати та читати "Юнака", але самі не можуть собі його передплатити.

● Прохасмо наших передплатників і читачів надсилати до нашої адміністрації пожертви на дарункові передплати.

ЩО ЗНАЄТЕ ПРО КУРЕНІ У СТАРШОМУ ПЛАСТУНСТВІ ?

ПЛАСТОВИЙ ЗАГІН "ЧЕРВОНА КАЛИНА" ВІДЗНАЧУЄ СВІЙ ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ

Загін об'єднує сьогодні 112 братчиків: 73 сеньйорів і 39 старших пластунів. Підстава побуту і романтики — це традиція українського війська.

Клейноди: Прапор з Архангелом Михайлом і написом "Не принесемо сорому українській землі", отаманська булава — репліка булав гетьмана Богдана Хмельницького, два пірначі для курінних отаманів і два похідні знамена.

Одним із найвизначніших братчиків був БОГДАН ЧЕХУТ-МАРКО. Св. п. Богдан Чехут помер 8 липня 1956 року в Небрасці, США, на удар серця у 50-му році життя. Наділений Орденом Святого Юрія в золоті. Займав у Загоні найвищий досмертний пост СІЧОВОГО ДІДА II. За фахом ветеринарний лікар, був не тільки спеціалістом практиком, але й науковцем, захопленим науковими дослідженнями. Був автором багатьох статей і редак-

тором професійних видань, зокрема приготованого до друку альманаху українських ветеранських лікарів у США. Водночас був автором численних нарисів і статей на пластові теми і редактором пластових видань, починаючи від курінних газеток і кінчаючи "Косарем" — сатиричним журналом "Загону" і єдиним у своєму роді цикльостильним виданням — дитячим журналом "Колинові Ягідки".

У першу річницю смерті появилася його книжка "Рідними пляями". Зібрані там розповіді ґрунтовані на переживаннях українських пластунів у двадцятих роках цього століття. Все це події, пригоди й епізоди із пластових зайнять, мандрівок, таборування. Сповнені вони юнацької романтики й гумору, зокрема того, що розвинувся у творчості з нагоди пластових ватер. Молодь довідується з них краще, як з усіх статей і гутірок, про те, як пластували колись її батьки.

Богдан Чехут-Марко

СПІВАКИ

Ніде правди діти, спів нам таки не вдавався. Важко увявити собі добірніше і безнадійніше зборище "фішів"*) , як наш 5-ий пластовий полк під проводом світлої пам'яті Шматери. Бувало, йдемо на Стрілків чи Бережницю. Ледве вийшли з міста, Шматера дає наказ:

— Панове, співати!

Сам він, як кожний расовий "фіш", пристрасно любив спів. І що ж було робити? Хоч він до нас звертається ніби й делікатно, панами величає, але нехай би так "панове" не послухали!.. Як тільки Шматера пропонував "панам" спів, Кот відкашлювався і починав:

Ой на горі корчмина,

Там гуляла дівчина...

Досі було все гаразд, але тепер приходила черга на нас. І тут виступав другий ентузіаст-герой музичної культури, укоханий Юзик. Як тільки в першій трійці кінчив своє сольо Кот, в останній починав ультрасопрановим тенорком Юзик:

Хлопці сюда, жонаті тудя,

Сюда — тудя, голубчики, до гурта!

За ним радий-не-радий підтягав баранчима, козячими, гусячими і ще якими хочете голосами весь гурт.

Ну, слава Богу, перша строфа скінчена! Але невсипучий Кот виводив далі своє сольо, а хор під проводом Юзика ревів голосом розпуки "Хлопці сюда, жонаті тудя".

— Панове, заєць! — раз крикнув Шматера.

На біду, у придорожнім рові сидів заєць. Наш бравурний спів вибив його з солодкої дрімоти. Він нащурив вуха, а потім щосили дременував шляхом поперед нас.

— Де заєць? — гукнув Юзик, що йшов у останній трійці, і, заслуханий у милозвучність свого голосу, вп'явив очі в небо — тож, само собою зрозуміло, не міг бачити зайця на землі.

У відповідь грізний Шматера скомандував:

— Полк, позір! Пластун Юзик — п'ять мі-

*) "Фіш" — людина без музичного слуху.

нусів!

— За що, товаришу полковнику?

— За те, що не побачив зайця! Пластун має помічати все, що його оточує, всіма зміслами.

Юзик остовпів... Подумати тільки — він, заавансований пластун ще й упорядник гуртка, отак на очах цілого полку, на очах своїх вихованців обірвав п'ять мінусів! Та ще більше зніяковіли ми. Ми ж знали, що Юзик тепер не добуде з себе голосу, значить — пропав хор, пропав спів... А Шматера мов на злість:

— Полк, спочинь, свобідно, співаємо далі, панове!

Кот почав заспівувати черговий куплет, а ми всі неспокійно й допитливо оглядалися на Юзика, чи дасть він раду "вівкнути"

"Хлопці сюда, жонаті туду"... Та не діждалися. До краю розсерджений Шматера скомандував знову:

— Полк, позір! Пластун Кот — п'ять мінусів!

— За що, товаришу полковнику?

— За невідповідну пісню!

Сьогодні співам був кінець! У першій трійці здвигав плечима до краю вражений Кот, а в останній раком-півонією червонів засоромлений Юзик. Усім було ніяково... Але вже на найближчій прогулянці починалося все наново: Кот зотягав "Коршмину", Юзик пищав "Хлопці сюда", і все йшло щасливо аж до чергових "мінусів"...

Із збірки "Рідними Плаями"

УСПІХИ НАШИХ ДРУЗІВ

ЛІДА ПАШКОВСЬКА-КОСТИНЮК

Станичній Пластовій Старшині в Боффа-ло приємно представити читачам "Юнака" старшу пластунку Ліду Пашкевич-Костинюк, яка своєю наполегливою працею здобула те, про що мріяла: не лише високу освіту, але й становище професора — асистента університету.

Ст. пл. Ліда — це в першій мірі примірна пластунка, членка куреня "Чорноморські Хвилі", і хто бував у пл. таборах на пл. оселі "Новий Сокіл", мусів бачити осмалену сонцем, виспортовану, завжди усміхнену чорнявку, яка, сидячи при басейні на обсерваційній вежі, виконувала функцію рятувальника ("лайф гард"), або часто довгелезним дрючком вилловлювала потоплених комах. А найчастіше

вона як знаменитий інструктор водного рятувництва, в колі таборовиків давала теоретичний і практичний вишкіл у водному спорті (плавання і безпека).

Ліда, доня інж. Богдана і Марії Пашковських, вже в середній школі одна з найкращих учениць, відзначувалася найвищими оцінками з математики. У 1962 році вона вступила на університет, в 1966 році здобула диплом бакалавра з ділянки загальної інженерії. Щоб досягнути ступінь магістра, виїхала на працю в роках 1968-69 до фірми Прат-Вітні Ер Крафт у Гартфорд, Конектікат, і як інженер аналітик у 1969 році на Боффалівському університеті завершила своє знання дипломом магістра з ділянки аеронавтики.

У 1969 році вона одружилася із ст. пл. "чорноморцем", також інженером-аеронавтом, Григорієм Костинюком. Роки 1969-74 — це праця в лабораторіях університету, практичні й теоретичні дослідження з досягненням докторського диплому. У 1974 році Ліда Костинюк стала викладачем, професором-асистентом цивільної інженерії у Боффалівському університеті.

Ліда і Григорій Костинюки належать до Українського Т-ва Інженерів, Відділ Боффа-ло, і там виявляють свою активність. Ліда довгий час була секретарем і скарбником, а її чоловік два роки головою. У березні ц. р. подруга Ліда мала цікаву доповідь на тему: "Моделі щоденних закупів". Окреме замилування Ліди — це "джудо" (вона є його інструктором на університеті); вона також добрий лежачарка.

Українська громада Бoffало, а особливо наша Станиця радіють успіхами подружки Ліди і її чоловіка і щиро їм gratулюють. Віримо, що, досягнувши бажані становища, вона активізується і в пластовій праці.

Братчик Славко

АНДРІЙ ІГОР РЕНЕР

Успіхи Андрія Ігоря Ренера, якого добре знають у Пластовій Станиці Нью-Йорк як зразкового пластуна, свого часу курінного 9-го Куреня УПЮ-ів ім. Святослава Завойовника, справді виняткові.

Недавно, на 23-ому році життя, він одержав диплом лікаря. Це серед українських лікарів, здається, рекорд.

Він народився в Аргентині, де проживав його батьки, але в 1956 р. родина переїхала до Нью-Йорку, де він закінчив початкову школу св. Юра, а згодом середню школу ім. кардинала Гейса, у якій був четвертим серед 600 абітурієнтів. Завдяки тому він одержав повну стипендію на ньюйоркському університеті, де добув найвищі відзначення з біології. По 3 роках студій, без диплому з т. зв. "прі-мед", був прийнятий до декількох медичних шкіл, з яких вибрав відому медичну школу ім. Айнштайна в Нью-Йорку. Тут професори призначили його на трирічну експериментальну медичну програму, на яку теж одержав трирічну стипендію від Американського Лікарського Товариства. Він закінчив у тому часі з успіхом медичні студії і 5 червня ц. р. одержав лікарський диплом. Цього літа він розпочинає практику хірурга в лікарні при медичній школі ім. Айнштайна.

Інтенсивні студії не дали Андрієві можливості активно пластувати після закінчення його юнакування, хоч він увесь час живо цікавився розвитком ньюйоркської станиці й виховною працею своїх друзів. Старший брат Андрія закінчив медичні студії в Еспанії, а

тепер спеціалізується в дитячій психіатрії на Фльориді. Юрій Ренер, як також батько обидвох молодих лікарів, пл. сен. Володимир Ренер, це теж колишні активні члени нашої організації. Тому ми радіємо враз із ними незвичайними успіхами Андрія і надіємося, що цей непересічно здібний молодий лікар знайде час поруч професійної праці допомогти, як прийде потреба, пластовій організації, яка дала йому стільки гарних юнацьких переживань.

О. К.

З приводу радісної події, а саме абітурієнта нашого молодшого сина Андрія І. Ренера на доктора медицини складаємо 25.— дол. на пресфонд "Юнака".

Пл. сен. Емілія і Володимир Ренер

ЛІТЕРАТУРНІ КОНКУРСИ ОПЛДМ

З метою стимулювати прояви молодих літературних талантів серед нашої молоді й заохотити їх включитися в розвиток українського мистецького слова, Управа Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді (ОПЛДМ) ім. Леоніда Глібова проголошує

2-ий "КОНКУРС МОЛОДОГО ПЕРА".

Учасниками конкурсу можуть бути автори у віці від 18 до 25 років життя. Тема твору мусить заторкувати проблеми сучасного життя нашої доростаючої молоді. Жанр твору довільний: оповідання, нарис, репортаж, драматичний етюд, скеч або віршована поема.

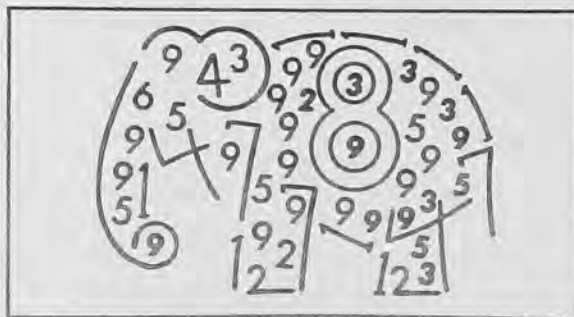
Нагороди: 1-ша нагорода — \$100.00, 2-га нагорода — \$50.00, 3-тя нагорода — \$25.00.

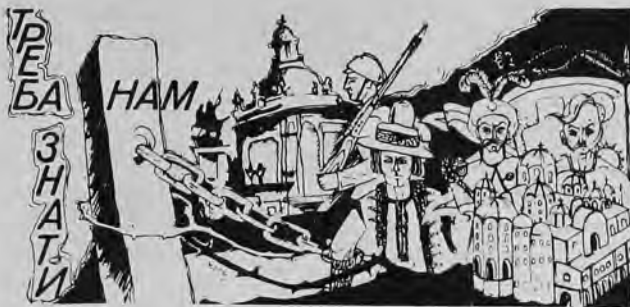
Реченець конкурсу: 31 серпня 1976 р.

ЧИ ВМІЄТЕ ШВИДКО РАХУВАТИ?

Цей слон складається лише з чисел 1 — 9.

Спробуйте, не рахуючи, згадати, чи сума чисел в ньому переходить 250. Описля підрахуйте всі числа, щоб побачити, наскільки ви праві.

ЗМІНИ ПРИПИСІВ ПРО ПЛАСТОВИЙ ОДНОСТРІЙ

6-ті Збори Конференції Українських Пластових Організацій схвалили зміни у пластовому однострою і пластових відзнаках.

Тепер Головна Пластова Булава проголосила ці зміни в окремому випуску н. з. «Пластовий однострій і пластові відзнаки», і ці приписи про однострій обов'язують усіх пластунів і пластунок. Приписи про пластові відзнаки вимагають ратифікації крайових пластових організацій і будуть проголошені аж після того, як країни їх ратифікують*).

Для наших гитагів, юнажок і юнаків подаємо в цілості опис обов'язуючого тепер однострою wraz із рисунками, тому що через свій журнал, який мають кожний юнак і юнажка, довідаються вони найскоріше й найповніше про ці приписи і зможуть показати їх теж своїм батькам.

Усі додаткові пояснення про ці приписи, як теж однострій новацтва, старшого пластуства і сеньйорату знайдуть усі зацікавлені в окремому випуску ГПБулави, який можна дістати у крайових і станизних старшинах і в пластових крамницях.

Увага! Барви одностроїв і їх гастин означені нислами. Це нисла ниток до вишивання ДМЦ.

*) Ратифікація — це значить одобрення, затвердження.

ОДНОСТРІЙ ПЛАСТУНА ЮНАКА

Однострій пластуна юнака складається з таких частин:

1. Накриття голови:

Веретка одної барви, яку схвалив курінь чи самостійний гурток.

Носять: на голові під голим небом, а теж під дахом, якщо пластун у службі; складену під лівим нарамником, відзнакою до переду, у приміщеннях.

2. Сорочка:

Зеленої барви 732, спортивного крою з коміром до запинання на гудзик під бороду і до викладання. Закінчення коміра широке на 3 інчі — 7.5 см. Позаду

т. зв. "геска" без поздовжньої закладки назверх чи до середини. На плечах нарамники, запинані на гудзики. На грудях дві нашивані кишені розміром 6x5 інчів — 17.5x15 см., закриті паточками, запинаними на гудзики.

Влітку на розпорядження крайової пластової старшини пластуни юнаки можуть носити таку саму сорочку, але з короткими рукавами, які — без манжетів — закінчуються 2 інчі — 5 см — повище ліктя.

3. Хустка:

Хустка у формі прямокутного трикутника, величиною 25x25 інчів — 63x63 см, — барви куреня або самостійного гуртка. Коли курінь чи самостійний гурток має дві барви, хустка складається з обох барв по половині, або одна барва може бути обшита на прямому куті другою барвою на ширину 1-го інча — 25 мм.

Хустка пластуна юнака далекого віддалення: малинової барви 816.

Носять під коміром, поверх коміра на збірках і офіційних виступах, якщо так доручить пластовий провід.

4. Обручик до хустки:

плетений із трьох барв: зеленої 910, жовтої 444 і червоної 321, однаковий для всіх у крайовій пластовій організації.

5. Штани:

зеленої барви, короткі до колін, закінчені без закладки около 3 інчі — 7.5 см — повище яблука коліна. З боку, рівнобіжно до шва, на висоті бедер дві внутрішні кишені без паток.

Позаду теж дві внутрішні кишені без паток, ліва запинана на гудзик. У поясі 6 пасочків із матерії для підтримання пояса.

Взимі такі ж штани, лиш довгі до кісток, внизу гладко закінчені, без закладок і без поширення або звуження ногавиць.

6. Пояс:

шкіряний бронзової барви 801, або нитяний зеленої барви 732, широкий на 1 і 1/4 інча — 3 см, — запинаний на гладку металеву пряжку з великою пластовою відзнакою. Форму пряжки визначає крайова пластова старшина.

7. Взуття:

чорні або бронзові гладкі шнуровані півчеревики або черевики.

8. Підколінка:

барви подібної, як однострій, сягають до висоти близько 2 інчі — 5 см — пониже яблука коліна.

Взимі до довгих штанів: замість підколінок довгі до колін панчохи або шкарпетки, барви подібної, як однострій.

9. Шнурок до свистка:

зеленої барви 732.

Носять: поверх хустки, по середині грудей случений вузлом, звисає до долішнього краю кишені сорочки. Обидва кінці шнурка з прив'язаним до них свистком складається до лівої кишені сорочки.

10. Додаткові частини однострою:

Влітку: светер, вітрівка і дощовик або т. зв. "панчо", все те барви, зближеної до барви однострою.

Взимі: тепла вітрівка барви однострою, волічкові навушники й рукавиці.

Однострій для пластових зайнять:

а) спортових:

біла трикотева сорочинка з короткими рукавами, гранатові спортові штанята, білі шкарпетки, білі тенісівки.

б) таборових:

легкий полотняний капелюшок або шапочка, легка полотняна сорочка-бюзка, короткі до колін полотняні штанята, довгі полотняні штани, сандали або тенісівки, штанці до купання.

в) на воді:

біла полотняна морська шапка з крисами догори, гранатові спортові штанята, білі вовняні шкарпетки, білі тенісівки

г) на лежача:

наушники, пластова сорочка, гранатові або чорні лежачарські штани, лежачарські черевики, вітрівка, рукавиці.

Однострій пластуна юнака

ОДНОСТРІЙ ПЛАСТУНКИ ЮНАЧКИ

Однострій пластунки юначки складається з таких частин:

1. Накриття голови:

Веретка бронзової барви 801, викінчена навколо при голові гуцульською косичкою ширини пів інча — 13 мм —, плетеною із жовтої 444, червоної 321 і зеленої 910 волічки.

Носять: на голові під голим небом і під дахом, під лівим нараменником, складену відзнакою до переду — поза службою і на збірках і офіційних виступах.

2. Бюзка:

Піскової барви 842, спортового крою, вшита з матеріалу, що добре переться і не мнеться ("пермапрес"), спереду запинана на гудзики барви бюзки. Рукави довгі з маншетами ширини двох інчів — 5 см. — На грудях дві кишені величини 5 x 4 інчі — 12.5 x 10 см, — вгорі закриті кляпами з обтяженими рогами. Позаду "геска" без поздовжньої закладки назверх чи до середини. Комір бюзки спортовий, до викладання, ширина коміра при закінченні: 3 інчі — 7.5 см. На плечах нараменники до запинання на гудзики.

Влітку на доручення крайової пластової старшини пластунки юначки можуть носити таку саму бюзку, але з короткими рукавами, які — без маншетів — закінчуються 2 інчі — 5 см — вище ліктя.

3. Спідничка:

Бронзової барви 801, вшита із шістьох клинів, ношена на поясі ширини 1 і пів інча — 4 см, — внизу трохи поширена у формі букви "А". По боках дві внутрішні еліпсоваті кишені. Змійка з лівого боку. Матеріал для спіднички вовняний, а на літо легкий — т. зв. "пермапрес".

Довжину спіднички визначає крайова пластова старшина.

4. Хустка або крайка (залежно від вирішення куреня):

а) Хустка: у формі прямокутного трикутника, розміром 25 x 25 інчів — 63 x 63 см, — барви куреня або самостійного гуртка. Якщо курінь чи самостійний гурток має дві барви, то хустка складається з обох барв по половині або одна барва може бути обшита другою барвою на ширину одного інча — 2.5 см.

Хустка пластунки юначки далекого віддалення є малинової барви 816.

Носять: під коміром, поверх коміра на збірках і офіційних виступах, якщо так доручить пластовий провід.

б) Крайка: в гуцульських барвах з переважною червоною барвою 321.

Носять: попід коміром, спереду зав'язану, як краватка.

5. Обручик до хустки:

Плетений із трьох барв: зеленої 910, жовтої 444 і червоної 321, однаковий для всіх у крайовій пластовій організації.

6. Пояс:

Шкіряний, бронзової барви, широкий на 2 інчі — 5 см. — Спряжка однакова в цілій країні за визначення крайової пластової старшини.

7. Взуття:

бронзові шнуровані півчеревики або черевики на низьких закаблуках.

8. Підколінка:

Бронзової барви 801.

Носять: увесь рік.

Однострій юначки

9. Шнурок до свистка:

Бронзової барви 801.

Носять: поверх хустки або крайки, по середині грудей злучений вузлом, звисає до долішнього краю кишені блюзки. Свисток, прив'язаний до обох кінців шнурка, вкладається до лівої кишені блюзки.

10. Додаткові частини однострою:

а) Гуцульський байбарак стилевого виконання бронзової барви 801.

б) Торбинка — не більша як 12 x 12 інчів — 30 x 30 см, — спортивного вигляду, бронзової барви 801, з довгим паском до ношення через плече.

в) до вживання в таборах і на мандрівках: свeтер, вітрівка, дощовик або "панчо.., барви блюзки або спіднички, але однакової в цілій країні.

Однострій для пластових зайнять:

а) спортових:

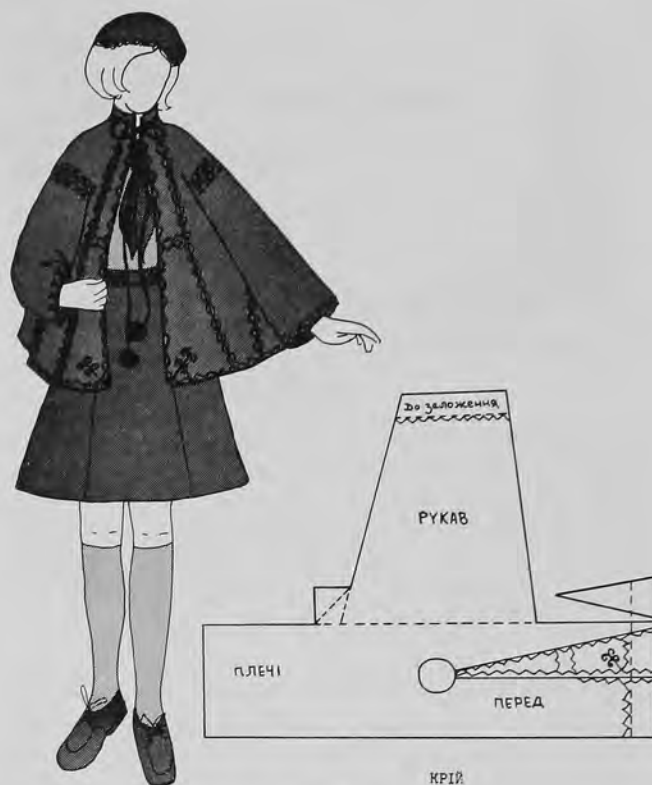
біла трикотева блюзка з короткими рукавами — однакова в курені, чорні або гранатові спортові штанята, білі шкарпетки, білі тенісівки

б) таборових:

легкий полотняний капелюшок, легка полотняна блюзочка, короткі легкі штанята, довгі полотняні штани, сандали або тенісівки, купелевий одяг

в) на воді:

біла моряцька шапочка із крисами, білі вовняні шкарпетки, білі тенісівки

Гуцульський байбарак

г) на лешатах обов'язує такий однострій:

наушники, пластова сорочка, гранатові або чорні лещатарські штани, лещатарські черевики, вітрівка, рукавиці

Ф Р А З И

Блудні сини звичайно є. А блудних дочок хіба немає???

На гідних ворогів також треба собі заслужити.

Молода акторка виходила із себе, бо не могла ввійти у свою роллю.

Нетактовно називати посивілих графоманів початкуючими авторами.

Дмитро Арсенич

ПЛАСТУНЕ!

ПЛАСТУНКО!

Що для Тебе пластування? Для нас, Побратимів, це мандрівка серед диких, безлюдних лісів незайманої природи. Деякі з Вас, Пластунки і Пластунки, вже пізнали справжнє пластування, гартувались серед первісної природи північної Міннесоти в безжурному, веселому товаристві друзів і подруг.

Любов до такого пластування спонукує нас знову, вже п'ятий з черги раз, повернутись туди, шукаючи нових пригод і переживань, скріплюючи побратимство духа. Пізнайте і Ви цей чар пластування, який манить нас рік-за-роком.

Водно-маандрівний табір Побратимів відбудеться цього року від 11-го до 20-го серпня в Супіріор Нешенел Форест, Мінн. Провідниками табору будуть ст. пл. Роман Мищик (ко-

мендант) і ст. пл. Юрій Горчинський (заст. коменданта).

Учасниками табору можуть бути пластунки і пластунки, що закінчили **15 років життя у 1974-му році**, вміють плавати і досягнули пластовий ступінь розвідувача (-чки). Практичний досвід у канойкарстві побажаний, але не konieczний.

У програмі табору шість днів мандрівки, водні зайняття, вмілості з природознавства, а для тих, що матимуть дозвіл батьків, вмілості "три пера" (триденне самостійне примітивне таборування серед лісу) або дводенна самостійна мандрівка вдвох.

Якщо Ви зацікавлені (не марнуйте часу!), то зголошуйтеся вже тепер, бо в таборі є тільки 16 місць. Пишіть на адресу:

**Andres Durbak, 2229 W. Iowa St.
Chicago, Illinois 60622**

**3 пластовим привітом СКОБ!
Доброго вітру!**

Ст. пл. Юрій Горчинський "ПБ"

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

Українського Робітничого Союзу

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ПЕРЕДОВОЇ БРАТСЬКОЇ УСТАНОВИ
УКРАЇНСЬКИХ ЛЮДЕЙ В КАНАДІ І АМЕРИЦІ.**

Модерні — першої класи — забезпечені поліси на життя; Допомога окалічили і немічним членам; Стипендії і стипендіяна допомога студіюючій молоді у вищих школах; Дитячі підприємства, таборування і Курси Українознавства; "Народна Воля", "Форум" журнал молоді в англійській мові і відпочинкова оселя "Верховина".

По ближчі інформації пишть або телефонуйте до місцевих секретарів і організаторів УРСОюзу; до його головного організатора на Канаду Анатолія Білоцерківського на адресу: 490 Oka St., LaSalle, Quebec, Canada, Tel. (514) 366-1775 або до Головної Канцелярії УРСОюзу — 440 Wyoming Ave., Scranton, Pa., U.S.A. Tel. (717) 342-0937.

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖІ

Теодосія Волошина

Astro Travel Service

2198 BLOOR ST. WEST — TORONTO 9, ONTARIO

Telephone: 766-1118 & 766-1119

- Полагоджує всі справи у зв'язку із спровадженням рідні з України та інших країн Східної Європи.
- Продає квитки на всі літунські, корабельні та автобусові лінії світу.
- Нотаріально завіряє всі потрібні документи.

ЩО ЧИТАТИ?

“БОРЦІ ЗА ПРАВДУ”

— історична повість Андрія Нащенна

Повість про життя Івана Богуна — полковника козацького війська за часів Богдана Хмельницького.

Повість починається тим, що Богдан Хмельницький їде із своїми полковниками — Довбнею, Богунем, Джеджалиєм та Бурлаєм — до хана кримського, Ісляма Гірея, щоб просити в нього допомоги у війні з Польщею.

У Богуна є наречена Марина Маснюківна. Вона у неволі татарській на Криму. Богун надіється викупити її з неволі за гроші, зроблені на Запоріжжі. Але Марину дали перед очі хана, і він дуже в ній залюбився. Вона ханові сказала, що коли він піде походом із Хмельницьким, то вона його справді любить. Богдан Хмельницький прибув на Крим, і Богун почав шукати за Мариною. Проте Марина сказала йому, що не може повертатися з ним в Україну, бо обіцяла ханові, що стане його дружиною, коли він буде спільником Хмельницького. Богун посумнів, але Марина дала йому жмуток свого волосся. Коли Богун триматиме його під серцем, воно буде боронити його від ворожих куль.

Татари допомогли перемогти поляків під Жовтими Водами, і Марина була зобов'язана ханові за поміч України. Минув рік, і Хмельницький знову попросив допомоги татар. Хан сам не хотів допомагати, але султан наказав йому. Марина була з ханом на війні. Хан вирішив зрадити Хмельницького і перейти до поляків, бо вони йому дали багато грошей.

У битві під Берестечком поляки перемогли, бо татари напали зрадливо на Хмельницького і Виговського та поїхали з ними у степ. Богун догадався, пустився за ними в погоню і визволив їх. Полковники почали збирати козаків до нової битви. У черговому бою під Уманем козаки розгромили поляків і татар.

Після Берестечка Марина помстилася на ханові, його отруїла. Її узяв мурза Халамбет разом із Мариноюю служницею Асторою.

Жінки пробували втікти від мурзи, але їх зрадила його жінка Гафідас. Астору покарали смертю. А також усіх інших жінок мурза Халамбет повбивав в Україні, щоб вони не попались у неволю.

Богун віднайшов Марину і врятував її від смерти, одружився з нею, і вони жили спокійно, хоч серед козаків тоді був неспокій. Богун у козацьких сварках не брав участі.

Хмельницький плянував передати булаву Тетері. Тетеря напав на козаків у Глухові. Марина дізналася, що Тетеря зрадив Україну, вона захворіла і вмерла. Богуну не хотілося жити без неї під владою зрадника. Він поклав жмуток Марининого волосся у її домовину. Поляки по битві під Глуховом схопили Богуна і Довбню і їх постріляли.

Андрій Винницький, Торонто

**

Заохочуємо всіх юнаків і юначок прочитати цю повість. Вона відкриє багато подій з нашої історії, покаже гарні характери, спонукає думати про їх життя і проблеми нашого народу.

Редакція

Максим Рильський

Мій ріг мисливський грає в самотині.

Нема йому, нема йому луни!

Ніхто на клиз тремтягий не прилине,

Не збудить він німої тишини.

Мовчить осінній ліс, такий колить привітний;

Що літом одцвіло — зимою розквітне,

Що другим наяву — ї не снилося мені.

А ріг співає, і шукає, ї плаже,

І бурю сліз кипугих підійма...

**

Чи не стомлюся я? Чи вірно донесу

Це щастя юних днів — востаннє, може, юних,

Цю пісню радості в занадто тонких струнах...

**

Хто може випити Дніпро,

Хто властен виплескати море,

Хто наше злото-серебро

Плугами кривди переоре,

Хто серця густого добро

Злобою горною поборе?

Настане день, настане гас —

І розіллється знов медами

Земля, що освятив Тарас

Своїми муками-ділами,

Земля, що окрилив Тарас

Громозвукими словами.

ЮРКОВИЙ ВЕЛИКИЙ ДОБРИЙ УЧИНОК

Юра, син учителя української школи, любив ходити до парку пограти в теніс. Набігавшись за м'ячиком, приємно потім віддалитись у закуток, сісти під деревом і заглибитись у цікаву книжку.

Одного разу підійшов до нього незнайомий. Розпитував про книжку, цікавився Юра-севою українською школою, подивлявся його любов до книжки.

— О, книжки бувають дуже цікаві, зокрема такі, що їх важко дістати, — розповідав Юрко.

— А чому важко? Таж кожна книжку на те й друкують, щоб її купували і читали якнайбільше людей, — дивувався незнайомий.

Виявилося згодом, що незнайомий старший юнак — українець. Але він не вмів читати по-українськи, мало що й знав про Україну. Почав нею більше цікавитися тоді, коли у пресі часто були вістки про голодівку Валентина Мороза. Проте, де вже йому було щось знати про заборонені українські книжки в Україні, про ті книжки, які не можуть друкуватися в Україні. Їх там переписують руками чи машинкою і передають з рук-дорук, аж поки вони не дістануться за кордон і тут їх не видрукують.

— А ти хотів би навчитися читати по-українському? — запитав його Юрко.

— Ще й як хотів би! — вигукнув Сенді.

— Я тебе радо вчитиму. Підвчу тебе, а тоді підеш ще на курс під час зими. Ти повинен знати свою мову, — повчав Юрко.

Кожного дня хлопці зустрічалися чи то в парку під деревом, чи в городі біля хати. Зраділи Юркові батьки з такої дружби. Згодом Сенді почав запрошувати Юру до себе. Любо було дивитися на хлопців, як вони сиділи над книжкою. Особливо тішились Юрків батько і бабуся Сенді.

Одного дня прийшов Сенді веселий, якийсь святковий. Він поклав перед Юрком гарний конверт.

— Це тобі й твоїм батькам запрошення від нашої родини на святкування 70-літнього дня народження моїх діда й баби. Ми просимо вас дуже. На святі я хочу сказати промову по-українськи. Дідусь і бабуся будуть дуже щасливі... Такий подарунок я хочу їм дати! — Сенді задоволено тиснув рамено свого друга.

— Дякую, Сенді! Але, знаєш... Я хочу тебе просити, щоб ти дозволив мені кликати тебе не Сенді, а Олександр чи Лесь... Годишся?

— О, Юрку, тобі все можна! Хай буде! І дід та баба часами мене так кличуть, — весело відповів Сенді.

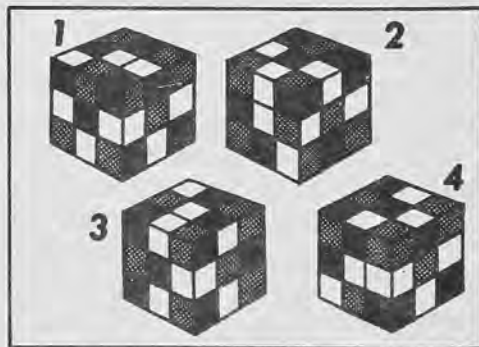
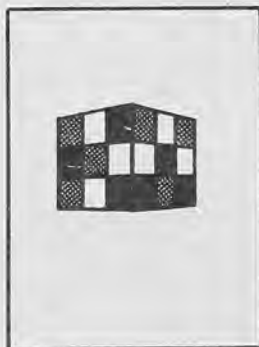
На родинному святі поруч діда і баби сиділи Лесь і Юрко. Вони були також центром уваги всіх присутніх. Подивлялися Леся за його промову, хвалили Юрка за його добрий учинок.

Уляна П.

ЧИ ВСІ КУБИКИ ОДНАКОВІ?

Відгадайте як найшвидше, котрий із чотирьох кубиків ідентичний із кубиком на лівому боці.

ДОПОМАГАЙМО ІНШИМ!

Не раз я у своїм юнацькім віці збиткувала; не йшла на сходи, було мені нудно на них. Мені все виглядало однакове, а програма праці мені не усміхалась.

Ну, але мої юнацькі роки я пережила і чимало навчилась. А головне, тепер мені ніколи не нудно.

Це не велика таємниця, чому так сталося. Самостійна праця. Праця з власної ініціативи.

Праця. Любов до неї прийшла від наших предків, і до нинішнього дня вона нами керує. А як її пристосувати до нашого пляну праці? Чи вже ми не маємо її досить при пробах і вмілостях, у громадських збірках, святах і панахидах?

Прикрашування стін. Зліва: пл. розв. Уляна Бачинська, ст. пл. Ростислава Одежинська, ст. пл. Богдан Пазуняк і ст. пл. Андрій Мадай

А я от що хочу порадити: подати проект допомоги іншим. Фактично це є 7-ий пункт пластового закону і дуже широко дискутована тема, але, на жаль, ми її не здійснюємо у пластових зайняттях.

Минуло щойно два тижні від нашого проекту в психіатричній лікарні. Доктор Новосад, психіатр при цій лікарні для умово хворих, пробував улаштувати кімнату для пацієнтів свого відділу. На його заклик відізнались три пластунки і п'ять пластунів. Ми пополудне у суботу присвятили, щоб помалювати стільці і прикрасити стінки. Відразу ми побачили вислід праці, зокрема коли мали нагоду зустрінутись із пацієнтами, як виходили з будинку. Це збільшило нашу радість, дало почуття задоволення.

"Ці люди наче загрожували моєму почуттю гідності людини" — висловила одна пластунка, що стояла побіч мене. "Слава Богу, що ми їм змогли якось допомогти".

Праця при направі стільців. Зліва: пл. розв. Ромко Гриців, пл. розв. Юрко Коновал, пл. розв. Олег Масюк

Направляємо стільці. Зліва на право: ст. пл. Ростислава Одежинська, пл. розв. Уляна Бачинська, пл. розв. Роман Гриців, ст. пл. Богдан Пазуняк, пл. розв. Олег Масюк, пл. розв. Юрко Котович

Але не всі надаються саме для такої роботи. Хоч можливості праці у рамках 7-го пункту пластового закону майже безмежні. Хочу піддати ще один проект.

Між нами багато старших людей, які довго і тяжко працювали для Пласту. Тепер вони не мають змоги далі працювати. Чи ми молоді не могли б до них звернутись, подумати про них і тепер їм якимось способом допомогти? Списки таких осіб напевно є. Більшість їх усе ще в реєстрі членів нашої організації. Може, треба їм пошити занавіси, помалювати стіни, чи перекопати город?

Спрямуймо трохи нашої праці поза наші власні інтереси, далі поза вузьке середовище.

Є багато людей, які потребують нашої допомоги. Розгляньмося і спробуймо виконувати в житті цей пункт пластового закону. Допомогаймо іншим!

Ксеня Одежинська

Кримський заповідник

На 30 тисячах гектарів розкинулися гірські ліси Кримського державного заповідника. Учені встановили, що в далекому минулому, коли холодний подих Великого обледеніння ще не досягав Криму, на місці його теперішніх степів перекочувались морські хвилі. Тільки гірська частина піднімалася над водою пишним оазисом, наповненим пахощами середземноморських магнолій і олеандрів, благородного лавра і сунічних дерев.

Потім насунув льодовик, більша частина рослин і тварин загинула...

Сьогодні в кримських лісах можна зустріти тис ягідний і деревоподібний ялівець — дерева, що існували більше мільйона років тому. Але вони — лише свідки далекого минулого. На зміну теплолюбним середземноморським рослинам прийшли північні мешканці.

Тому тепер кримський ліс досить різноманітний — південні схили гір і нижня їх частина вкриті густим дубняком. У заростях його можна зустріти й інші породи дерев: ясен звичайний, липу, клен, граб, разом з дубом нерідко росте і деревоподібний ялівець. Зарості дубняка займають майже половину площі заповідника.

Гордістю гірського Криму по праву вважаються букові ліси. Бук любить північні схили гір, а на південних нерідко можна зустріти соснові гаї. Варто піднятися в гори, і ви потрапите в царство соснового лісу, завжди сповнене світлих життєрадісних барв.

Немає тепер у кримському лісі лева, ведмедя або інших великих хижаків. Немає і гіганта оленя, який водився в давнину. Але залишився його родич — кримський благородний олень, найстародавніший мешканець гірських лісів. Ще п'ять тисяч років тому на оленів полювали кімерійці і таври заради смачного м'яса, міцних шкур, цінних рогів, з яких виготовляли наконечники для списів і прикраси. Тоді було безліч оленів, але поступово їх по-варварському знищили. Тепер у лісах розвелось рогатих близько 1000 голів. Це дуже приваблива, з гордою поставою тварина, справжня краса кримських лісів.

Якщо побродите сосновими лісами, то часом зустрінете і ніжну та граціозну косулю — близьку родичку оленя. Косуля швидко бігає, робить чудові стрибки, дуже цікава й довірлива, часто підходить до людини.

А в долинах і лісових хащах бродять табуни диких кабанів. Кримських диких кабанів винищено ще в середині минулого сторіччя. Навесні 1957 року сюди завезено 34 молодих кабанів з Далекого Сходу. Вони швидко освоїлись, почали розмножуватись. Тепер їх у заповіднику не менше 500. Кабани бродять табунами по 50—70 голів, інколи навіть роблять спустошливі нальоти на виноградники, сади, городи.

У заповідних лісах можна зустріти цінного хутряного звірка — куніцю-білодушку, найменшого, дуже цінного хижака — кримську ласку, неповороткого борсучка, а на деревах — швидку білку. В 1940 році 125 білочок завезено з соснових лісів Алтаю. Вони відчували себе в Криму, як удома, розмножились на диво швидко.

Високо в горах на крутих схилах можна побачити круторогих диких баранів — європейських муфлонів, а ще вище, над вершинами гір — великих ширяючих птахів. Це чорні грифи і білоголові сипи — "санітари" кримських лісів, дуже великі птиці, з розмахом крил до трьох метрів. Білоголовий сип гніздиться на недоступних скелях, а гриф — на великих високогірних деревах, причому обидва відкладають лише по одному яйцю, а в деякі роки зовсім не гнізяться.

Кримський ліс сповнений чарівності. Дні і години, проведені віч-на-віч з природою, назавжди залишаються в пам'яті.

В. Коваленко

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА В НЬЮ-ЙОРКУ

Не багато пластунів має можливість навчатись кожного дня в українській школі. Для більшості українська школа — це школа українознавства — в суботи чи неділі. Тому, може, цікаво буде вам довідатись про те, що в Нью-Йорку вже від 1942 року існує цілоденна 8-класна українська школа св. Юра, а від 1968 і середня школа (Академія св. Юра — "гай-скул"). Учні цих шкіл — це тільки українські діти.

Тепер ці школи приміщуються в гарному модерному власному будинку на 6-й вулиці, безпосередньо біля Купер Юнійон і Нью-йоркського університетів. Програма навчання така, як і в інших школах, з додатком релігії і української мови, літератури, історії та географії. У школах цих учать Сестри Василіянки і світські

вчителі, між ними і пл. сеньйори Поля Книш, Іван Близнак, Надя Кулинич і ст. пл. Богданна Волянська.

Найбільше учнів у школі св. Юра було в 1959/60 р. — 1100 учнів. Від того часу число учнів зменшилось через виїзд українців з цієї частини Нью-Йорку, і тепер у народній і середній школах разом є 410 учнів.

При школі є різні гуртки — музичний, танців, кераміки, шиття і дуже діяльні спортові: кошиківки, відбиванки, столового тенісу, копаного м'яча.

Останньо відомий мистець-скульптор Михайло Черешньовський почав вчити у школі різьбж в дереві. Оповідають, що він заповів дітям, щоб звертались до нього "діду Михайле", і це їм дуже подобається".

У школі великі гарні бібліотеки — українська і англійська.

І народня і середня школи стоять на дуже доброму рівні. Їх випускники пішли до найкращих шкіл Нью-Йорку, багато з них стали членами "Оног Сосаеті", багато дістали повні стипендії.

До школи доїжджають учні і з околиць, навіть з сусіднього стейту, що за рікою — Нью-Джерзі.

— Що найбільше тобі подобається в школі св. Юра? — питаю Андрійка.

— Те, що маю вільні суботи!

Оксана Лятуринська

АЙСТРИ

— Унозі скакав зугайстер,
тологив і тологив.
У красольки, сестри-айстри,
з голови гальонку* збив.

Ми зугайстрові покажем,
ми дамось йому ознаки!
Хай щонозі скаже, вражий,
поховаємо вінки! —

Ой скакав, скакав зугайстер!
Слід лишився тут і там.
Як же хороше, що айстри
ще цвітуть так пізно нам!

Оксана Лятуринська

ЖОРЖИНИ

Глянь, яка жоржин тут повінь!
і гервоні й малинові.
Вигнались під самі вишині,
а що пишні, а що пишні!

Де вже їм шукати рівні —
достоменно гетьманівни.
Байбарак розшитий — злоті,
а кунтушик — на відльоті.

Хоз цікавки-удовизки
норовлять заглянуть в лизко,
відвертається вельможна:
— Ні, не можна! ні, не можна!

* Гальонка — стрічка з парчі для прикраси дівочої голови.

ДАЛЕКІЙ УКРАЇНІ

Україно, моя Ти молитво,
Моя Ти іконо в душі найсвітліша,
Україно, клятво моя найклятіша,
Присяго на вірність моя найсвятіша!
З Тобою й для Тебе буду я молитись,
У двері до Бога бити кулаком,
А як Він і далі мовчки буде критись,
То серцем я кину у Його вікно!

Чи то гріх великий рідну маму мати,
Вірним сином бути

і її любить?

Чи гріх цілувати озі материнські,
На теплу долоню голову схилить?

О, знаємо добре всі ці остороги:

«Мовчи — і будь мудрим» —

кажуть мені всі.

«Ти ще молоденький, пильнуй свого носа!»

А що Україна?

«Та вже якось буде!

Та вже якось буде — у світі оцім!»

Не буде! Не буде! Замудрі ви, люди!

Нема вогню в серці, як кров не кипить!

Не маємо хати — бо то не господар,

Який на руїнах свого дому спить.

Є різні скарби і багатства,
що в них звизайно криється

брежня, варіатство й святотатство.

Але мов кришталі блискує,

біле мов лілея,

мов весна радісне,

багатство над багатствами —

слово

згубленого сина:

«Мамо!»

Б. Г.

студент із Югославії

КУТОК ФІЛАТЕЛІСТА

ПРИГОДИ ПЛАСТУНА - ЗБИРУНА

РОБИТЕ ЗНІМКИ ДЛЯ "ЮНАКА"?

У вакаційному часі багато з Вас, Дорогі Читачі, буде подорожувати, таборувати чи просто перебувати на вакаціях серед природи. Ми певні, що Ви схочете, як звичайно, поділитися з нами Вашими переживаннями і напишете про них. Але не забувайте про знімки! Вони дуже важливі, оживлюють кожний опис і притягають інших читачів. Однак просимо Вас усі дуже не забувати про декілька важливих передумов для аматорів-фотографів.

- **Не** робіть кольорових знімків, якщо думаєте їх висилати до використання в "Юнаку". Кольорові знімки не виходять добре, вони невиразні у друку й рідко їх можна використати в журналі.

- **Не** тримайте апарату лише в руках, бо може легко впасти. Завжди вішайте на шиї на пасочку або перевішуйте через руку.

- **Вибирайте** несконфігований апарат, якщо Ви ще не вправлені фотографи.

- **Вибирайте** відразу фільми з думкою про те, для кого фотографії призначені. Чи це мають бути чорно-білі для "Юнака", чи кольорові для Вашого альбому, чи прорізки для показу на екрані.

- **Не** бійтеся робити знімки зблизька і якнайбільше оригінальні. Нецікавий краєвид на овиді або рівний ряд таборовиків при збір-

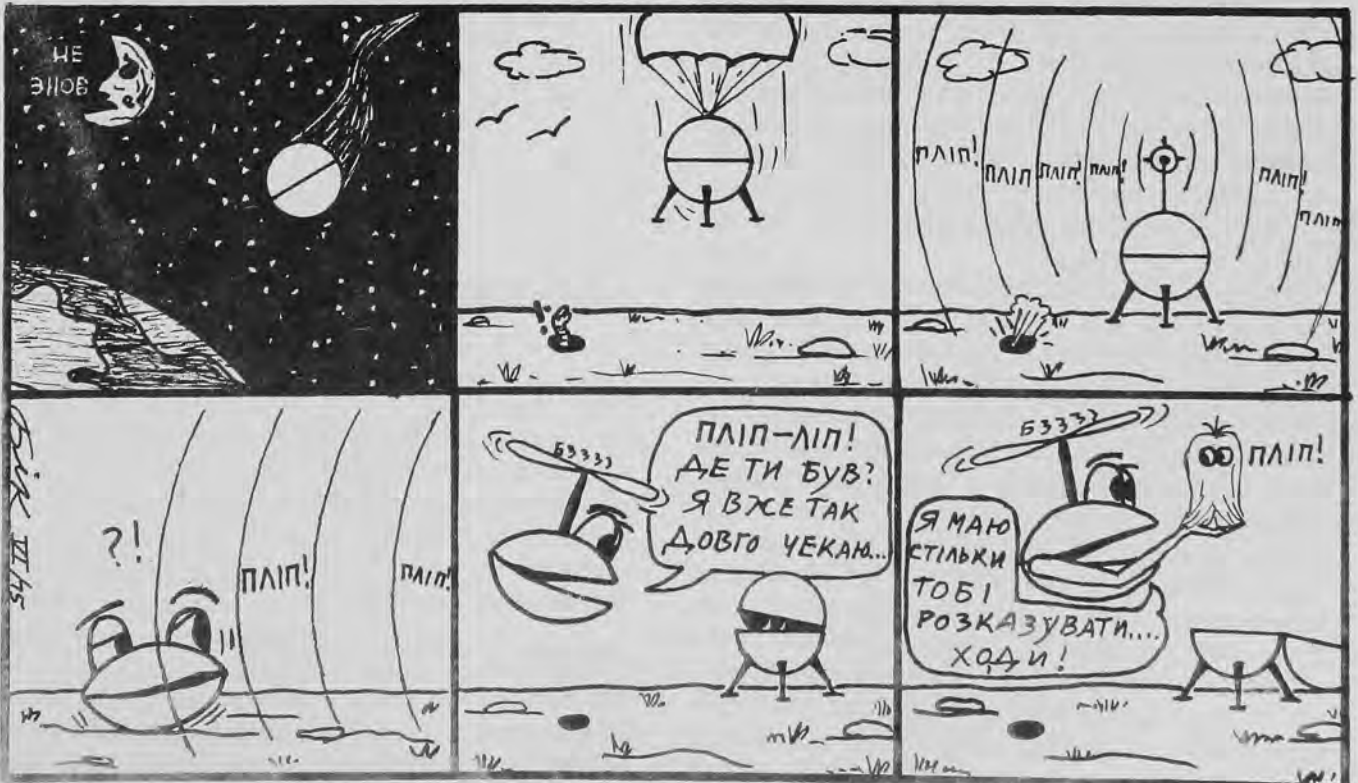
ці, де тяжко когось відрізнити, ніколи не виконають завдання, яке Ви собі намітили.

- **Вибирайте** відповідний час для знімків. Кольорові фотографії не виходять добре в міцному південному світлі.

- **Не** робіть знімків, коли сонце світить прямо до апарату.

- **Вибирайте** для "Юнака" найгостріші знімки. На звороті напишіть, що знято, хто на ній і хто знімав.

ЦЬВІР!

СВЯТКУВАННЯ 22 СІЧНЯ в університеті "Пропаганда Фіде", Рим

Відновлення державності України 22 січня 1918 року важлива подія в історії крайнього народу. По всій вселенній, де тільки перебувають українці, відмічують вони особливими святкуваннями цю дату.

Для нас, студентів філософічного і богословського факультетів на папському університеті "Пропаганда Фіде", цей день залишиться в пам'яті.

За ініціативою ст. пл. Тараса Лончини з Дітройту всі студенти-українці з Великої Семінарії УКУ зібрались біля скульптури матері, яка тримає у своїх руках голову вмираючого сина.

Замаяв синьо-жовтий прапор, і всі студенти, ставши довкруги, трималися його однією рукою. Програмою керував пл. сен. П. Костюк із Швейцарії. Свято ми розпочали відспіванням пісні "Боже, вислухай..." З наших грудей пливли молитовні слова, щоб Бог узяв під свою опіку нашу Батьківщину. З-заду із зацікавленням придивлялись нашій маніфестації прохожі на площі базиліки св. Петра. Співали ми щиро з довір'ям, що Бог допоможе здобути "волю і єдність".

Ст. пл. А. Чировський з Ньюарку прочитав з IV Універсалу:

"Од нині Українська Народня Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу".

У своєму святковому слові ст. пл. Т. Лончина підкреслив важливість цієї події і причини короткотривалості держави. "Наша інтелігенція не була готова, не було однієї форми управління новопроголошеної держави, не було єдності, впала Українська Центральна Рада, завалився гетьманат, не було кому ставити чоло навалі з півночі, тільки 300 студентів впали жертвою під Крутами..." Друг захопив нас молитись за переслідуваних в Україні, за збереження ідеалу волі народу, віри й гуманності серед нашої

молоді. "Нашими молитвами, — казав Т. Лончина, — поможемо духово і морально. Молімося під час Святої Літургії за переслідуваних". І ми не робимо кожного дня, бож кожночно переслідування збільшуються.

Дружинник СУМА В. Карпінський з Німеччини прочитав вірш В. Симоненка "Лебеді материнства", щоб ще раз пригадати глибокозворушливе: "Все на світі можеш вибрати, сину, вибрати не можеш тільки Батьківщину". По ньому виступив Є. Небесняк, який прочитав уривок із звернення Івана Геля під час суду до нас усіх:

"Найвищим законом і судом для мене є Бог і Україна, моя незламна і незаплямована честь. Я син України і в своєму серці понесу як найсвітліше. долю народу, його біль, тривоги і муки".

Однохвилинною мовчанкою вшанували ми пам'ять борців за волю України. Свято закінчили ми співом "Ще не вмерла Україна".

Пластприятель Євген Бебесняк

ДОВОГО ОЧІКУВАНИЙ ЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ

Перебули ми вже приємні дні на канойках, і руки й ноги перестали боліти. Очікували нетерпеливо четвертого дня, коли мали їхати рікою Фрост.

"Найлегший портанг"

Минула деяким довга, а іншим коротка ніч. Зліквідувавши наш табір, ми рушили в дальшу мандрівку до ріки Фрост. Думали,

що прийдеться нам плисти з течією ріки, без ніяких перешкод і з малою кількістю портажів. Нарешті ми таки доїхали до ріки, якої "з тугою виглядали".

Коли ми переїхали тією рікою приблизно 15 метрів, наша мрія "розбилася" на дрібні кавалки, бо виявилось, що це не ріка, а потічок. Але, рад-не-рад, ми мусіли тим потічком плисти, бо не було іншої ради. По дорозі ми натрапляли на одну за одною перешкоди і мусіли робити один за одним портажі. Потічок болотнистий, плиткий, мав неприємний запах, а до того ще було повно загат, що їх збудували бобрині. О горе!!!

Поборовши всі перешкоди, ми добрали до останнього портажу, що мав бути найкоротший, але... дивимось, а перед нами скеля... Чи це мав би бути наш портаж? Ви, дорогі читачі, думаєте, що ні? На жаль, так! Це був наш короткий портаж, але зовсім не легкий. З трудом ми видряпалися на саму гору, і там виявилось, що треба "летіти" стрімголов уділ. Покотившись разом з канойками і цілим в'язом згори додолу, ми щасливо закінчили наш довго вичікуваний четвертий день.

Анетка і Юр, учасники мандрівки

ЗУСТРІЧ З ЕТНІЧНИМИ СКАВТАМИ В НЬЮ-ЙОРКУ

Віда Слапелігей. Етлей Сукітей. Бірут Биванис. Андрій Ластовецький. — Це імена й прізвища, якими ми грали "бінго" на вечірці, що їх влаштували литовці для етнічних скавтів.

З нашої ньюйоркської станиці вибралося 13 молодих пластунок, 16 молодих пластунів і 3 опікуни. Коли ми прийшли, нам дали картки-візитівки з нашими прізвищами, обведені синьо-жовтою краскою.

Коли гості входили до залі, кожний писав своє ім'я і прізвище на картці паперу. Кожний діставав тоді картку паперу з 12 квадратами і мав вписати туди, крім свого прізвища, прі-

вища незнаних йому досі гостей, присутніх на залі. Опісля грали гру, за правилами гри бінго — проголошували прізвища, і коли хтось мав такі 4 прізвища в одному ряді, той виграв.

Все це діялося 25 січня ц. р. в Брукліні, Нью-Йорк. Литовці влаштували цю зустріч, щоб після вдалої практики інтернаціонального табору скавтів, що відбувся в літі минулого року (див. Юнак за листопад 1974 р.), дати змогу познайомитися й іншим скавтам округи Нью-Йорку. І так були запрошені лотиші, угорці, греки, українці...

Ми дуже мало знаємо про ті народи, і вони мало знають про нас, і тому мені було дуже цікаво ближче з ними познайомитись. Було дуже приємно, і атмосфера була дуже дружня. Їхні імена (в першому реченні я назвав 3 чужі імена, а одне нашого станичного — чи розпізнаєте?) навіть звучать незвично, також і наші для них. Коли треба було проголошувати в часі гри імена, було дуже весело, бо вимови імен були страшно смішні.

Після гри "бінго" виступали литовські танцюристи з народним танком. Пластуни наші заспівали кілька українських пісень, і всі інші групи виступили із своєрідними точками. Деякі запрошували і втягали і глядачів до участі у виконанні тих точок, напр., вчили всіх деякі кроки танцю і т. п.

О, я майже забув! Була одна гра, яка тривала впродовж цілого вечора — кожний мав на пальці зав'язаний шнурочок, який діставав при вході на залю, і всім було заборонено казати "ні", "нет", "но" і т. д. Коли, напр., ти когось спитав, чи він говорить з мишами, а він відповів "ні", то ти діставав його перстень із штурка. Особа, яка при кінці вечора мала найбільше отак здобутих шнурочків-перстенів, виграла.

Біля 11-ої години ввечері пластуни вирушили додому, бо треба було на другий день вранці бути на Апенлі 22 Січня.

Такий гарний вечір ми хотіли б мати в нашій домівці ще цього року. (Ні, я ще не скінчив цю статтю. Упс! це ж я щойно згубив свій останній перстень!)

Ст. пл. Роман Юзенів

ЮНАЧКИ ПРОДАЮТЬ СВОЄ ПЕЧИВО

Гурток юначок з Кергонксону, Н. Й., із 52 Куреня УПЮ-ок ім. Марії Башкірцевої улаштували цього року різдвяний ярмарок, на якому з великим успіхом продавали печиво, що його самі пекли.

На знімці бачимо усміхнених юначок при їхньому столі — здається, успіх продажу був великий.

ПЛАСТУНИ ПЕРЕДАЮТЬ "ВУЗОЛ ДРУЖБИ"

У грудні 1974 р. СУМА в Нью-Йорку відзначувала врочисто 25-річчя свого існування. На святковому бенкеті, що відбувся 7-го грудня, були присутні запрошені представники Пластової Станиці в Нью-Йорку. Щоб не прийти з порожніми руками до братньої молодечої організації, з членами якої так часто зустрічаються пластуни в часі різних національних роковин і свя-

ткувань, пластуни виготовили таблицю з пластовими вузлами і пластовими символами, яку представники юнацтва вручили голові осередку СУМА п. М. Василюкові під загальні оплески присутніх. Цей символічний доказ дружби пояснив у своєму слові до членів СУМА станичний Пластової Станиці в Нью-Йорку, ст. пл. Андрій Ластавецький.

З МИНУЛОГО ПЛАСТУ...

У США вже в 20-их рр. мала місце перша спроба (в Нью-Йорку) утворити відділ українських скавток, яких і названо пластунками. Та ці спроби не дали видатних успіхів.

Стан Пласту згідно із звітом Верховної Пластової Команди в 1925 р.: Скобів — 26, Розвідувачів — 371, Учасників — 751, Прихильників — 336, Новаків — 200.

У 1930-их роках виникло у Франції кілька пластових осередків серед нової політичної та робітничої еміграції, з центром у Парижі. Посеред них працювала як юначка, потім як ст. пластунка дочка бл. п. отамана Симона Петлюри, Леся, яка в часі німецької окупації Франції померла від сухіт через еміграційні злидні. Ці осередки часто влаштовували свої літні табори також і над морем у Нормандії.

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. ЛЮБОВИ ДУДКО

матері пл. сен. Галини Хамули члени куреня УПС "Ті, що греблі рвуть" склали на пресфонд "Юнака" 70.— дол.

пл. сен. Ольга Дзядів — 10.— дол., пл. сен. Анна Коренець — 10.— дол., пл. сен. Слава Лушпинська — 10.—дол., пл. сен. Христина Навроцька — 10.— дол., пл. сен. Люба Пежанська — 10.— дол., пл. сен. Галина Скорецька — 10.— дол., пл. сен. Ірина Чайківська — 5.— дол., пл. сен. Ольга Качмарська — 5.— дол.

**

З приводу відходу у засвіти Матерів моїх подруг із куреня УПС "Ті, що греблі рвуть" пл. сен. Люби Мриц - Пежанської і пл. сен. Галини Дудко - Хамули складаю 20.— дол. на Запасний Фонд "Юнака".

Пл. сен. ОЛЬГА КУЗЬМОВИЧ

Замість квітів на могилу
св. п.

МИКОЛИ ВОЙТОВИЧА

Батька пл. сен. Петра Войтовича, осередкового ОП УПС нашої Станиці і колишнього станичного, складаємо на пресовий фонд "Юнака" \$17.50, "Пластового Шляху — \$17.50 і "Готуйсь" — \$15.00 "

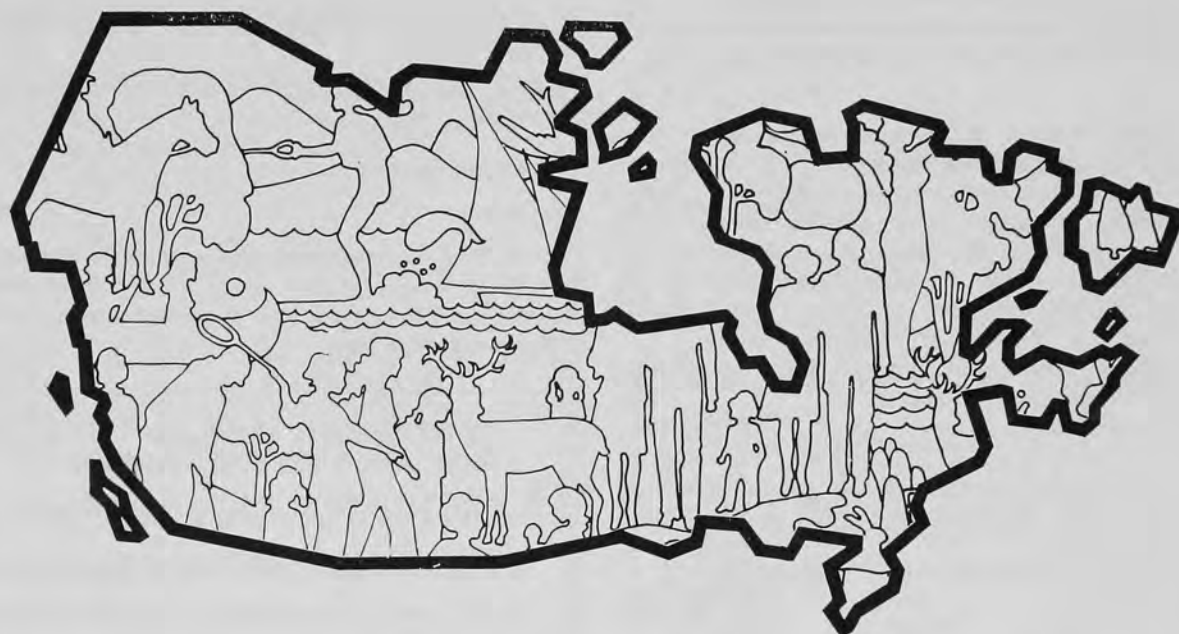
Члени ОП УПС, Балтімор — \$30.00
Пластова Станиця, Балтімор — \$20.00

Замість квітів на могилу
св. п.

пл. сен. МАРІЇ ФЕНИК-МАЛИНОВСЬКОЇ
з Дітройту, США

складаємо \$15.00 на пресовий фонд "Юнака" по \$5.00: пл. сен. Василь Бродович, пл. сен. Адольф Гладилевич, пл. сен. Марта Стрілецька, Монреаль, Канада

Відвідайте свою країну пізнайте її ще цього року!

Ваша країна чекає, щоб ви познайомилися з нею. Спокійні озера і великі ріки, незаймані ліси й піднебесні гори, модерні міста, що віддзеркалюють вітальність зростаючої нації, тихі сумирні міста й села, де життя пливе не надто швидко. Вберіть у себе її культурні нашарування, її різні традиції, її історію! Де б ви не були, будете дома.

Вас привітають сердечні, приятні люди в кожному кутку нашої незорої країни.

Подорожні агенції і бюро допоможуть вам накреслити плян вашої власної поїздки в невідоме, порадять, які куточки вашого краю варто побачити, де, близько чи далеко від вас, зупинитися. Запитайте, як найкраще й найдешевше подорожувати, якими турами чи плянованими згори мандрівками.

Canada

Канадський уряд,
Бюро туристики.

Office de tourisme
du Canada

СПИСОК ДАТКІВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЮНАКА",

що вплинули до 30 травня ц. р.

СПА:

42-ий Курінь УПО-ок ім. О. Завісної, Йонкерс, із заробітку на різдвяному базарі 250.00
Гурток УПО-ок саїтниць "Далекі Обрії" 50.00
Замість квітів на могилу св. п. Миколи Войтовича, члени ОП УПС і Пл. Станиця в Балтіморі, склали \$50.00. Розділено на "Пл. Шлях" \$17.50, "Готуйсь" \$15.00 і "Юнак" 17.50
Гурток УПО-ок "Підсніжки", Боффало, частину зароблених грошей на базарі 10.00
пл. юн. Іван Матвішин, Чикаго 7.00
Ст. пл. Юлія Кашуба, Чикаго 6.50
по \$3.00

Пл. юн. Марія і Андрій Мадаї, Філадельфія, пл. юн. Орест і Юрій Щеснюки, Нью-Йорк, пл. юн. Іван Хай, Балтімор.

Із збірки на засіданні Станичної Старшини, Нью-Йорк 2.50
по \$2.00

Пл. юн. Орест і Михайло Грицаки, Елізабет, пл. юн. Рома Левш, Джерзі Сіті, пл. юн. Христя Яворська, Ньюарк, пл. юн. Степан Ладанай, Фев'ю. Ст. пл. Андрій Чорнодольський, Балтімор 1.50
по \$1.00

Ст. пл. Діана Макогін, Парма, пл. юн. Тетяна і Марта Німилевичі, Філадельфія, ст. пл. Борис і Роксоляна Миці, Ньюарк, пл. сен. Оксана Генгало, Філадельфія, Роман Букачевський, Едісон, пл. юн. Ірина Івашко, Флашінг, Юрій Дяченко, Мавнт Проспект, пл. юн. Іванна Хімка, Парма, пл. юн. Ліда Пришляк, Клівленд.

СПА разом \$372.00

КАНАДА:

Замість квітів на могилу св. п. пл. сен. Марії Феник-Малиновської по \$5.00 склали — пл. сен. А. Гладилевич, пл. сен. М. Стрілецька, пл. сен. В. Бродович, усі з Монтреалю 15.00
Пл. юн. Іван Підкович, Вілловдейл 7.00
Пл. юн. Оленка Демянчук, Торонто 4.50
Пл. юн. Нестор і Зенон Войчишини, Оттава 4.00

по \$3.00

Пл. юн. Роман Комарницький, Торонто, пл. юн. Марта і Роман Мартюки, Торонто.

по \$2.00

Пл. юн. Маланка Ковалюк, Монтреаль, пл. юн. Ігор Яковець, Вінніпег, пл. сен. Богдан Олійник, Едмонтон, Юрій Заяць, Торонто.

Пл. сен. Зенон Гаврилюк, Монтреаль 1.50
по \$1.00

Пл. юн. Богдан і Борис Піжицькі, Ст. Кетерінс, пл. юн. Леся Давидович, пл. юн. Марія Лехицька, пл. юн. Ірина Корда, пл. юн. Марко Янішевський, Торонто, пл. сен. Роман Сенчук, Вінніпег, пл. юн. Ліда Солтис, Монтреаль, пл. юн. Оля Коробайло, Ст. Кетерінс, пл. юн. Андрій Гладішевський, Калгарі.

Канада разом \$54.00

АВСТРАЛІЯ:

Д-р В. Томашек, Дарту 2.40
М. Варчак, Добл Бей 1.60

Австралія разом \$4.00

Усі разом \$430.00

● Усім жертводавцям складасмо на цьому місці нашу щирю подяку за їхні датки на пресфонд "Юнак". Ці датки допомагають нам у великій мірі продовжати наше видавниче діло.

ПРИСДНАЙТЕ «Юнакові» в цьому році одного ПЕРЕДПЛАТНИКА!

СПИСОК ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ

1. Пл. сен. Петро і Ольга Саварини, Едмонтон, Канада, для юнака в Австралії.

2. Пл. сен. Богдан Ухач, Дітройт, США, для юнака в Дітроїті.

3. Пл. юн. Адріян і Марко Маців, Монтреаль, Канада, для священика у Франції.

4. Випускники Курсів Українознавства, Монтреаль, Канада, для школи Сестер Василіянок в Югославії, за 3 роки.

5. Пл. сен. Юліан Крижановський, Філадельфія, США, для юначок у Франції, за 2 роки.

6. Пл. сен. д-р Є. Барановський, Кіама, Австралія, для юначки в Кенлі Вейл, Австралія.

7. Пл. сен. Ю. Шилкевич, Фейрі Медов, Австралія, для юначки в Іст Коррімаль, Австралія.

8. Инж. М. Строкон, Савт Стратфілд, Австралія, для молоді при церкві св. Юрія Переможця в Сан Павло, Бразилія.

9. Ст. пл. Ярина Турко, Кембрідж, США, для священика в Югославії.

Разом 12 нових дарункових передплат.

Останнє наше звідомлення про дарункові передплати було поміщене в "Юнаку" за квітень-травень ц. р. Пришліть і Ви дарункову передплату для незможних пластунів. **ХТО ЧЕРГОВИЙ?**

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.
ПЛАСУНИ і ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?

ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!

Щадити щоденно учись!

Як будеш студент,

Той доляр, той цент

Тобі допоможе колись

Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ "Самопоміч" платить $5\frac{1}{4}\%$ ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ
власниками якої є

Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

ПРАЦЯ І ОЩАДНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ВАШУ МАЙБУТНІСТЬ!

Пластуні і пластунки в Торонті! "

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ в КРЕДИТОВІЙ СПІЛЦІ

Свято-Миколаївської Парафії в Торонті

- Кредитівка платить від звичайних вкладів з правом виписувати чеки **7%**
- Кредитівка уділяє позики на догідні сплати.
- Урядові години: від 11 год. вранці до 7 веч., а в суботи від год. 10 до 1 по полудні.

ST. NICHOLAS CREDIT UNION LTD.

4 Bellwoods Ave.

Tel.: 366-4529

Toronto, Ont. M6J 2P4

**Друкарня
КИЇВ**

виконує
всі
друкарські
роботи.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

Хто з Вас подорожує

- літаком ● кораблем ● поїздом ● автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати безплатно потрібні інформації і поради в українському подорожному бюро

МАРКІЯНА КОГУТА

і

ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada

Ціна: 90 центів RETURN POSTAGE GUARANTEED

**“МІЙ ПЕРШИЙ СЛОВНИК”
ЦІННА Й НЕОБХІДНА КНИЖКА
ДЛЯ КОЖНОЇ РОДИНИ І ШКОЛИ**

Здійснилася мрія наших визначних виховників — учителів — бл. пм. Ц. Паліїв та З. Зеленого. Уже можна набути у Видавництві Об'єднання Українських Педагогів Канади “Мій перший словник”, близько тисяча слів з ілюстраціями малярів Юрія та Яреми Козаків. Посібник необхідний кожній українській родині, яка плекає рідну мову.

Ціна книжки 6.00 дол плюс 50 центів на пересилку. Замовлення тільки грошовими переказами (Money Order) через труднощі з виміною чеків, слати на адресу:

“PLY” CO-OP. LTD., 768 Queen St. West
Toronto, Ont., Canada M6J 1E9